

RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK
jaarverslag

2003

RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK

jaarverslag

2003

Inhoudstafel

■ VOORWOORD	3
■ OVERZICHT ACTIVITEITEN 2003	5
■ BESLISSINGEN 2003	13
■ EMBARGORICHTLIJN	32
■ RICHTLIJN OVER DE ONGANG VAN DE PERS MET SLACHTOFFERS	33
■ SAMENSTELLING RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK IN 2003	34

Het heeft veel voorbereiding geveerd, maar het is uiteindelijk gelukt: de Vlaamse Raad voor de Journalistiek is er. En nu moet hij zich waarmaken. De uitdaging is groot. Geloofwaardig worden, het vertrouwen winnen van alle betrokkenen: de "consument", de journalist, de uitgever en last but not least de samenleving.

De Raad heeft reeds in zijn eerste werkingsjaar de kans gekregen om zijn nut aan te tonen. Er bleven nog een aantal klachten over die destijds waren ingediend bij de raad voor deontologie van de AVBB. Er was beslist dat de Raad deze 7 dossiers verder zou behandelen. In drie daarvan werd in de loop van het werkingsjaar een beslissing genomen. Eén klacht werd manifest ongegrond verklaard, in twee andere zaken kende een bemiddeling vooralsnog succes. In een vierde dossier zal weldra worden beslist.

Daarnaast waren er 38 klachten die rechtstreeks werden ingediend bij de Raad voor de Journalistiek. Het grootste deel van die klachten ging uit van diegenen waarvoor de Raad in de eerste plaats werd opgericht: de lezers, de kijkers, de luisteraars. Zij zijn in de eerste plaats diegenen die soms "hinder" menen te ondervinden van hetgeen over hen of hun onmiddellijke omgeving wordt openbaar gemaakt.

En toch is het opvallend dat een eerste zaak die de Raad te behandelen kreeg een vraag was van de AVBB naar aanleiding van een omstrede geval van undercoverjournalistiek. Een duidelijker bewijs van de wil tot zelfregulering in de sector kon niet worden geleverd.

Daarna kreeg de Raad twee zaken te verwerken die waren ingeleid door een parketwoordvoerder. Onmiddellijk werd de Raad geconfronteerd met de soms moeilijke verhouding tussen pers en gerecht. Eén van deze klachten ging over het respecteren van embargo's, opgelegd door de gerechtelijke autoriteiten.

Dan volgde een uitspraak over het niet-respecteren van het wederwoord en het afdrukken van een verkeerde foto als illustratie van een artikel. Het ging te dezen om een wederwoord na publicatie - eigenlijk een "antwoord" - , dat, volgens de Raad, zonder ernstige reden was geweigerd. Dit was een toepassing van de deontologische regel dat foutief geachte informatie moet worden rechtgezet. Dezelfde dag besliste Raad over een klacht uit de voedingsindustrie, naar aanleiding van een verontrustende titel in een krant. Vastgesteld werd dat de titel niet overeenstemde met de eigenlijke strekking van het artikel.

Later had de Raad zich te buigen over de vraag of een journalist zorgvuldig genoeg is geweest wanneer hij schrijft dat een bepaalde organisatie wordt beschouwd als een mantelorganisatie van een bepaalde politieke partij, wat niet hetzelfde betekent als de bewering dat een organisatie een mantelorganisatie van die partij is. De Raad geeft misschien de indruk aan semantiek te doen, maar dit was de inhoud van de klacht van de betrokkene...

Nadien volgden drie beslissingen over het privé-leven en de goede naam van personen. Na klacht van een vader die zijn zoontje in tragische omstandigheden had verloren hekelde de Raad de handelwijze van de journalist die, tegen de wil in van de nabestaanden, de familie blijft lastig vallen. De regel is dat een journalist, kort na de gebeurtenissen, het leed van slachtoffers en hun omgeving moet respecteren en ze bijgevolg niet herhaaldelijk lastig valt. In een beslissing van dezelfde dag stelde de Raad uitdrukkelijk dat afspraken over bekendmaking van namen of voorinzage van teksten uiteraard moeten worden gerespecteerd, maar dat zij om die reden duidelijk en ondubbelzinnig moeten zijn. In een andere beslissing expliciteerde de Raad de draagwijdte van de begrippen "hoor en wederhoor": wanneer een

verdachtmaking een ernstig karakter vertoont moet de betrokkene worden gehoord vooraleer tot publicatie wordt overgegaan. Hier gaat het om de verplichting tot "hoor en wederhoor" vóór publicatie van de gegevens.

Het zou vermetel zijn om uit de negen beslissingen die gedurende het eerste werkjaar werden genomen reeds een algemene lijn te willen afleiden. In alle geval zijn de fundamentele gelegd voor een verdere uitbouw van de "jurisprudentie" van de Raad.

De Raad liet het niet alleen bij beslissingen. Naar aanleiding van concrete klachten werd getracht een aantal beleidsregels vast te leggen. De nakoming van dergelijke normen bevordert de gelijke behandeling van soortgelijke gevallen. Ook de journalisten hebben er belang bij vooraf te weten waaraan zij zich te houden hebben en wat zij te verwachten hebben. Zo gezien vullen deze regels de deontologische codes aan, of geven zij een meer concrete inhoud aan deze voorschriften (Verklaring der rechten en plichten van de journalist van 1971 en Code van de journalistieke beginselen, onderschreven door de AVBB, de BVDU en de NFIW in 1982).

Zo is er de "embargorichtlijn", die ter goedkeuring werd overgemaakt aan het college van hoofdredacteurs. Als regel wordt vooropgesteld dat het garen en verspreiden van informatie vrij is. Toch kunnen er andersluidende afspraken worden gemaakt. Vereist is wel dat dergelijke afspraak uitdrukkelijk is. In bepaalde gevallen kan de journalist verplicht zijn een eenzijdig embargo te respecteren: wanneer het nodig is voor een goede verwerking van het nieuws dat nog moet ontstaan of wanneer het leven of de gezondheid van mensen op het spel staat. Dergelijke uitzonderlijke eenzijdige embargoverzoeken worden alleen gehonoreerd indien ze behoorlijk zijn aangevraagd, inhoudelijk precies zijn omschreven en gemotiveerd en voor alle media gelden. De klassieke deontologische codes voorzien niets op dit vlak. De problematiek wordt wel behandeld in de gezamenlijke omzendbrief van de minister van Justitie en het College van procureurs-generaal betreffende de informatieverstrekking aan de pers door de gerechtelijke overheden en de politiediensten gedurende de fase van het vooronderzoek (3 mei 1999).

Op 13 november 2003 keurde de Raad de "Richtlijn over de omgang van de pers met slachtoffers" goed. Het recht op informatie wordt steeds afgewogen tegen het recht op privacy. Terughoudendheid ten aanzien van de slachtoffers en hun naastbestaanden is aangewezen bij berichtgeving over tragische gebeurtenissen. Deze richtlijn verfijnt de in de deontologische codes vastgelegde bepalingen dat de journalisten zich ertoe verplichten het privé-leven van de personen te eerbiedigen en dat de media de individuele waardigheid en privacy respecteren. Iedere ongeoorloofde inmenging in pijn en smart moet worden vermeden, tenzij overweging i.v.m. de persvrijheid dit noodzakelijk maken.

Tenslotte enkele woorden van dank. In de eerste plaats gaat mijn dank uit naar het publiek, dat aan de Raad reeds in zijn eerste werkingsjaar het noodzakelijke vertrouwen heeft geschonken. Mijn dank gaat ook uit naar de journalistenverenigingen, de uitgevers en de mediahuizen, die het initiatief hebben genomen de Raad voor de journalistiek in het leven te roepen.

Eric Brewaeys
Voorzitter

De Vlaamse onafhankelijke instelling voor zelfregulering van de media is officieel geïnstalleerd en heeft haar activiteiten aangevat op 2 december 2002. Dit eerste jaarverslag behandelt daarom uitzonderlijk dertien maanden werking van de Raad voor de Journalistiek. Voor één keer en ten behoeve van de overzichtelijkheid hebben we de maand december 2002 en het hele jaar 2003 samengevoegd.

Bij zijn oprichting heeft de Raad voor de Journalistiek drie opdrachten meegekregen: een informatieve, een bemiddelende en een beoordelende opdracht. In dit verslag wordt eerst een overzicht gegeven van de vragen om informatie die aan de Raad voor de Journalistiek zijn gesteld. Daarna volgen statistische en inhoudelijke gegevens over de klachten, waarbij bemiddeld en in voorkomend geval geoordeeld is.

1. Vragen aan de Raad voor de Journalistiek

In de loop van de maand december 2002 zijn elf vragen om ‘informatie over de algemene beroepsethiek’ binnengelopen bij de Raad voor de Journalistiek. In het jaar 2003 waren het er in totaal 106. Samen zijn dit dus 117 vragen, die alle binnen een korte termijn zijn beantwoord door de ombudsman. Het betreft allemaal vragen over een probleem van journalistieke ethiek of beroepspraktijk. Daarnaast is het secretariaat ook vrijwel dagelijks gecontacteerd om basisgegevens op te vragen, zoals adressen of het werkingsreglement, maar die louter informatieve vragen zijn niet als zodanig geregistreerd.

De meeste vragen om informatie (65) kwamen binnen per mail. Voorts waren er 30 telefonische vragen. 13 vragen werden per brief gesteld. Twaalf vraagstellers brachten ook een bezoek aan het secretariaat.

Bij de vraagstellers waren de studenten, veelal ingeschreven in een van de talrijke opleidingen journalistiek, de grootste groep. Voorts kwamen er ook nogal wat vragen binnen van journalisten zelf. Officiële en particuliere organisaties waren eveneens goed vertegenwoordigd.

De vragen hadden betrekking op het hele werkkterrein van de journalistiek. Toch zijn er enkele thema's die vaak voorkomen, zoals blijkt uit onderstaande tabel:

(Tabel 1: inhoud van de vragen)

ONDERWERP VRAAG	2002	2003	TOTAAL
• Raad voor de Journalistiek	5	17	22
• privacy	0	14	14
• repliek op de pers	1	7	8
• undercoverjournalistiek	0	6	6
• bronnengeheim	0	6	6
• embargo	1	2	3

Dat een groot aantal vragen betrekking had op de organisatie en werking van de Raad voor de Journalistiek zelf, is niet verwonderlijk. We zijn een nieuwe instelling, die zeker nog niet algemeen bekend is. We konden weliswaar rekenen op media-aandacht bij de oprichting en naar aanleiding van sommige uitspraken, maar er zullen toch meer inspanningen moeten worden geleverd om de Raad ook bij een ruimer publiek onder de aandacht te brengen. Daarom wordt er voor het voorjaar van 2004 een grote krantenadvertentie en een informatieve folder gepland. Er is ondertussen voor gezorgd dat de website www.rvdj.be alle nodige gegevens bevat en ook permanent onderhouden wordt. De ombudsman is het afgelopen jaar ook een tiental keren ingegaan op uitnodigingen om de Raad voor de Journalistiek voor te

stellen voor het publiek. Voorts verschenen alle uitspraken en ook enkele informatieve artikelen over de Raad in het vakblad De Journalist. Voor de meer gespecialiseerde groep van juristen is het ten slotte niet onbelangrijk dat verschillende uitspraken ook integraal zijn gepubliceerd in het Nieuw Juridisch Weekblad.

Ruim tien procent van de vragen had betrekking op een of ander aspect van de privacy in relatie tot de media. Veel vragen hieromtrent kwamen van gewone mediagebruikers, wat aantoonde dat de bescherming van de persoonlijke levenssfeer een gevoelig punt is bij het publiek. Verschillende vraagstellers deden hun beklag over de manier waarop zij door de pers benaderd waren wanneer zij zelf als slachtoffer van een ongeluk of van criminaliteit onverwacht in het nieuws waren gekomen. Deze vragen, samen met enkele klachten in dezelfde sfeer, hebben aanleiding gegeven tot de oprichting van een werkgroep binnen de Raad, die een richtlijn heeft uitgewerkt over de omgang van de pers met slachtoffers. De richtlijn is door de Raad voor de Journalistiek goedgekeurd op 13 november 2003, en zal worden besproken met het college van hoofdredacteuren.

Acht vraagstellers hebben het secretariaat informatie gevraagd over de manier waarop kan worden gereageerd op een artikel in de geschreven pers of een bijdrage in de audiovisuele media. De ombudsman heeft hen erop gewezen dat meestal een gewone lezersbrief volstaat, en dat het dus niet nodig is om een beroep te doen op de bepalingen van de wet op het recht van antwoord. In de gevallen waarin de vraagsteller hierom verzocht, is de tekst van de wetgeving over het recht van antwoord meegedeeld.

Verschillende vragen handelden over specifieke beroepsethische kwesties, zoals het bronnengeheim en het embargo. Omdat over de embargoregeling en de definitie van het embargo nogal wat onduidelijkheid bestaat, zowel bij journalisten als bij de instellingen die een embargo uitvaardigen, heeft de Raad voor de Journalistiek hierover op 8 mei 2003 een richtlijn goedgekeurd, die eerst in een werkgroep was voorbereid. De richtlijn is op 8 juli 2003 door de ombudsman voorgelegd op een bijeenkomst van het college van hoofdredacteuren en werd er positief onthaald.

2. Klachten bij de Raad voor de Journalistiek

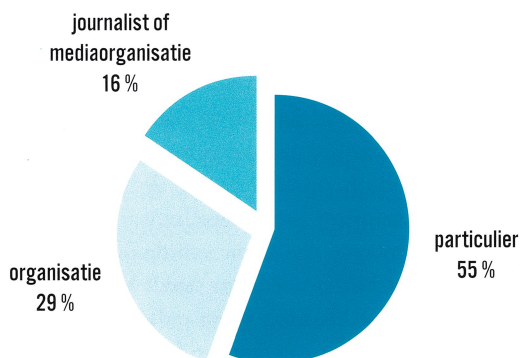
Tussen 2 december 2002 en 31 december 2003 zijn er 45 klachten in behandeling genomen. Drie ervan werden nog in het jaar 2002 ingediend bij de Raad voor de Journalistiek, de overige 42 in de loop van 2003. Bij deze laatste klachten zijn wel zeven dossiers begrepen, die eerder opgestart en nog in behandeling waren bij de raad voor deontologie van de AVBB, en die in maart 2003 aan de Raad voor de Journalistiek werden overgedragen. Rechtstreeks zijn er bij de Raad voor de Journalistiek in de behandelde periode dus 38 klachten aanhangig gemaakt.

In vergelijking met de raad voor deontologie, die voordien functioneerde, is dit een behoorlijk aantal. De raad voor deontologie behandelde tijdens zijn laatste periode een dertigtal zaken per jaar. Maar de raad voor deontologie deed ook uitspraak over Franstalige dossiers, terwijl onze Raad voor de Journalistiek enkel bevoegd is voor de Vlaamse media.

Wie er klacht heeft ingediend, blijkt uit tabel 2. De meerderheid van de klachten is afkomstig van particulieren. Dertien klachten werden ingediend door of namens een organisatie of bedrijf en zeven klachten kwamen uit de mediawereld zelf.

(Tabel 2: hoedanigheid van de klagers)

HOEDANIGHEID KLAGENDE PARTIJ	AANTAL
• particulier	25
• organisatie	13
• journalist of mediaorganisatie	7

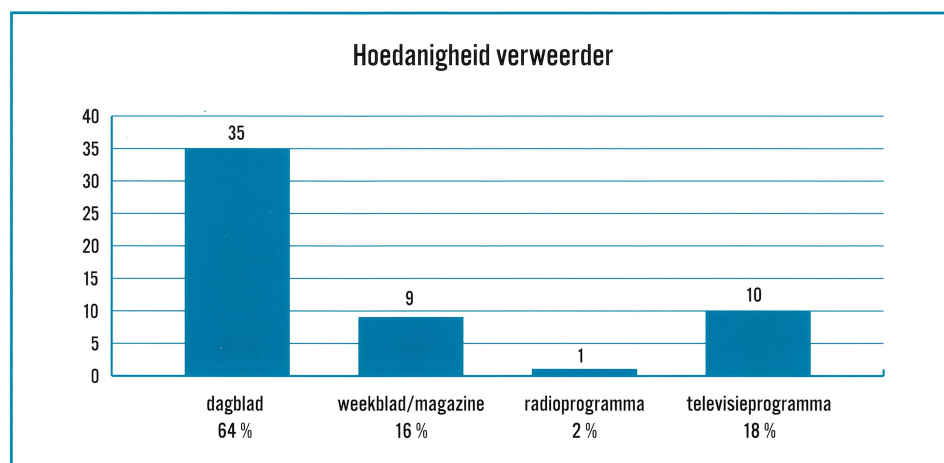

Dat er in verhouding veel klachten zijn ingediend door particulieren, is een positieve vaststelling. Het wijst erop dat de Raad voor de Journalistiek toch al vrij bekend is en dat veel gewone lezers, luisteraars of kijkers de weg naar ons hebben gevonden. In een aantal gevallen werden de klagers bijgestaan door een advocaat of een professionele tussenpersoon, maar dit betrof een minderheid.

Het aantal verweerders ligt hoger dan het aantal klachten. Veel klagers richten zich tegelijk tegen een journalist en tegen een mediaorganisatie of de hoofdredacteur ervan. Bovendien is eenzelfde klacht soms gericht zijn tegen de berichtgeving in meerdere media. In onderstaande tabel 3 hebben we de klachten ingedeeld volgens het medium waartegen ze gericht zijn.

(Tabel 3: hoedanigheid van de verweerders)

HOEDANIGHEID VERWERENDE PARTIJ	AANTAL
• dagblad	35
• weekblad/magazine	9
• radioprogramma	1
• televisieprogramma	10

De meeste klachten (35) hebben betrekking op een publicatie in een dagblad, of op de handelwijze van een dagbladjournalist. Artikelen in weekbladen en magazines (9) en televisieprogramma's (10) zijn ongeveer even sterk vertegenwoordigd. Er is maar één klacht binnengekomen tegen een radioprogramma.

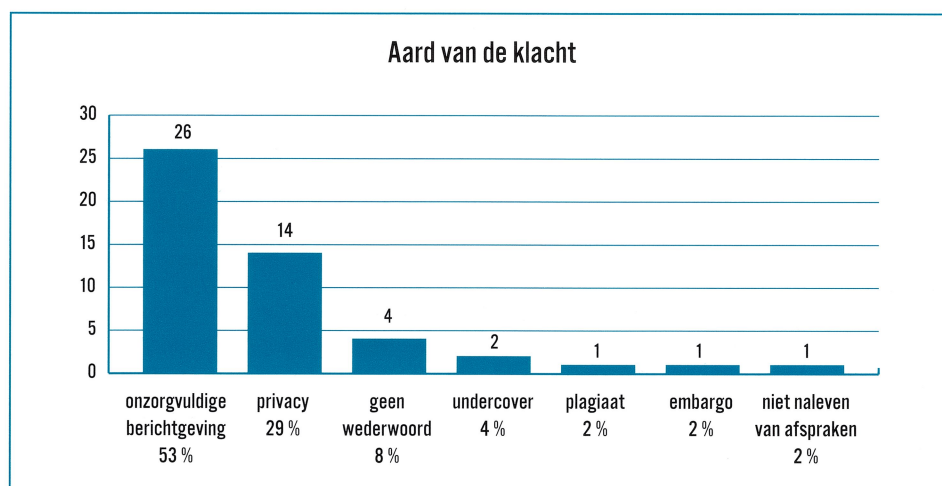

Het zou roekeloos zijn om na amper een jaar werking een sluitende verklaring te geven voor dit verschil in aanwezigheid van de verschillende media in de klachtendossiers. De toekomst zal moeten uitwijzen of deze verhouding gehandhaafd blijft. We willen hierbij alleen opmerken dat de bewijslast voor een klager natuurlijk een stuk eenvoudiger is wanneer het de geschreven pers betreft. *Scripta manent*. Bij de audiovisuele media diende meestal een kopie van de uitzending te worden opgevraagd, een vraag waarop de betrokken redacties overigens steeds bereidwillig zijn ingegaan. Een tweede mogelijke verklaring is dat voor klachten tegen radio- en televisieprogramma's de benadeelde zich in bepaalde gevallen ook kan wenden tot de Geschillenraad of de Raad voor kijkers en luisteraars. In het overzicht van tabel 3 is er geen rekening mee gehouden of de klacht al dan niet ook tegen een individuele journalist gericht was. Opvallend, maar ook begrijpelijk, is het feit dat bij vrijwel alle klachten tegen de geschreven pers ook de individuele journalist werd aangesproken. Bij de klachten tegen de audiovisuele media kwam dit veel minder voor, maar dat heeft er mee te maken dat de journalist van radio of televisie dikwijls niet meteen identificeerbaar is.

De klachten die bij de Raad voor de Journalistiek worden ingediend hebben steeds te maken met een beweerde schending van de journalistieke beroepsethiek. Naar gelang van de aard van de beweerde schending, hebben wij de klachten ingedeeld in zeven categorieën. Net zoals dat het geval was bij het overzicht van de verweerders, komen we ook hier tot een aantal dat enigszins hoger ligt dan het aantal klachten. Sommige klagers roepen meerdere inbreuken in, bijvoorbeeld zowel fouten in de berichtgeving als een schending van hun privacy. Het resultaat van de indeling is verwerkt in tabel 4.

(Tabel 4: aard van de klachten)

AARD VAN DE KLACHT	AANTAL
• onzorgvuldige berichtgeving	26
• privacy	14
• geen wederwoord	4
• undercover	2
• plagiaat	1
• embargo	1
• niet naleven van afspraken	1

Een goede helft van de klachten kan worden ondergebracht in de – zeer ruime – categorie van de onzorgvuldige berichtgeving. Dit kan gaan van feitelijke fouten die voorkomen hadden kunnen worden, en die bijvoorbeeld veroorzaakt zijn door een verkeerde titel boven een bericht of door een gebrek aan hoor en wederhoor in de researchfase, tot bewust eenzijdige en tendentieuze berichtgeving. We telden in totaal 26 klachten die betrekking hadden op beweerde onzorgvuldige berichtgeving.

Ook goed vertegenwoordigd zijn de beweerde schendingen van de privacy door de pers. Veertien maal is bij de Raad voor de Journalistiek geklaagd over een schending van de persoonlijke levenssfeer. In dergelijke gevallen komt het verwijt er doorgaans niet op neer dat de feiten foutief zouden zijn weergegeven, maar wel dat de pers bepaalde gegevens niet had mogen vermelden. Ook het optreden van een journalist heeft in enkele gevallen aanleiding gegeven tot een klacht wegens schending van de privacy.

Viermaal is klacht ingediend wegens een gebrek aan wederwoord. Een betrokkene heeft willen reageren op een bericht of een uitzending, maar heeft daartoe de kans niet gekregen. Voorts hadden twee dossiers betrekking op undercoverjournalistiek, en was er ook telkens één klacht over plagiaat, over de toepassing van een embargo en over een gebrek aan naleving van afspraken die een journalist met de klager had gemaakt.

Na ontvangst van de klacht, stuurt de ombudsman een ontvangstmelding aan de klager. Hij neemt ook onmiddellijk contact op met de betrokken journalist of redactie met het oog op een minnelijke regeling. In de grote meerderheid van de gevallen is dit ook gebeurd, en is er een bemiddelingspoging ondernomen. In totaal konden zeventien dossiers worden afgesloten met een minnelijke regeling.

In acht dossiers is er geen bemiddelingspoging geweest.

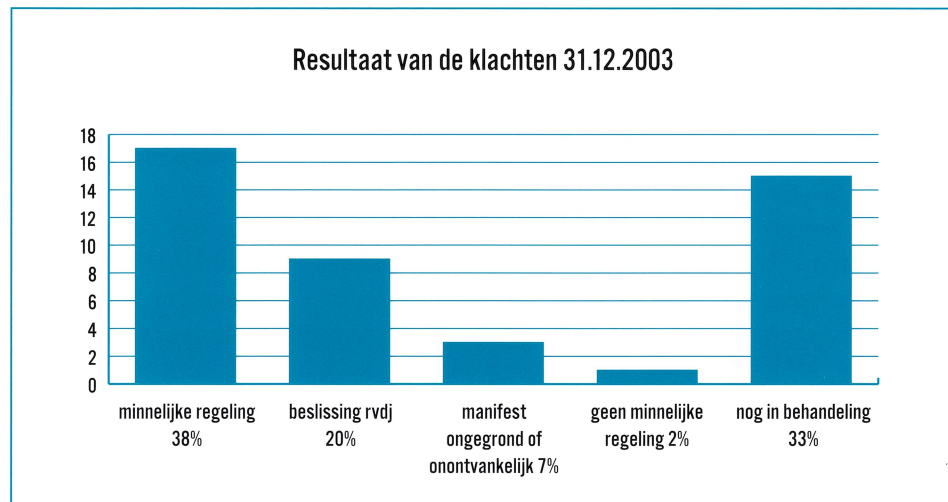
In de eerste plaats betreft het drie klachten, die al bij de ontvangst kennelijk ongegrond of kennelijk onontvankelijk bleken te zijn. De ombudsman heeft de voorzitter daarvan op de hoogte gebracht, en op diens voorstel heeft de Raad voor de Journalistiek op zijn eerstvolgende bijeenkomst besloten dat de zaak om die reden niet verder wordt behandeld. Het is een handelwijze waarin door artikel 21 van het reglement wordt voorzien.

Voorts heeft de Raad voor de Journalistiek uitzonderlijk besloten dat het geen zin had om een bemiddelingspoging te ondernemen in vijf van de zeven dossiers die in het voorjaar van 2003 door de raad voor deontologie zijn overgemaakt, gelet op de tijd die er al was verlopen tussen het indienen van de klacht en de kennisneming ervan door de Raad voor de Journalistiek. Voor deze vijf zaken is daarom meteen tot beoordeling overgegaan.

Van de in totaal 45 ingediende klachten, waren er op 31 december 2003 dertig afgerond. Vijftien zaken waren nog in behandeling, zoals blijkt uit het overzicht van tabel 5.

(Tabel 5: resultaat van de klachten op 31.12.2003)

AARD VAN DE KLACHT	AANTAL
• minnelijke regeling	17
• beslissing rvdj	9
• manifest ongegrond of onontvankelijk	3
• geen minnelijke regeling (VRT)	1
• nog in behandeling	15

Hoewel de ombudsman maandelijks op de bijeenkomst van de Raad voor de Journalistiek verslag uitbrengt over het verloop van de zaken, heeft een minnelijke regeling steeds een vertrouwelijk karakter. Toch is het verhelderend om na te gaan wat in grote trekken het resultaat van de bemiddelingspoging is. Niet elke zaak wordt op dezelfde manier afgesloten, maar er zijn wel enkele tendensen waar te nemen.

- Vijf dossiers zijn afgesloten na een brief met excuses door de betrokken journalist of redactie. Het betreft zaken waar er geen betwisting was over de fout, die meestal het gevolg was van een onbedachtzaamheid. Klager kon daarom genoegen nemen met de verontschuldiging.
- In vier gevallen is een rechtzetting of een nieuwe redactionele bijdrage opgenomen die aan de verwachting van de klager tegemoet kwam.
- Driemaal heeft de klager afgezien van verdere stappen nadat hem toelichting was verschaft over de handelwijze van de journalist of redactie.
- Eveneens in drie gevallen heeft de redactie aan de klager laten weten dat ze in de toekomst rekening zal houden met het voorwerp van zijn bezorgdheid.
- Twee dossiers zijn minnelijk afgehandeld na een rechtstreeks contact tussen de klager en de redactie.

Wanneer geen minnelijke regeling mogelijk is, beslist de Raad over te gaan tot beoordeling van de klacht. De partijen krijgen dan de kans om hun standpunten eerst schriftelijk uit te wisselen, waarna een hoorzitting volgt waarop de klager en de betrokken journalist of redactie worden uitgenodigd. Er wordt daarvoor een rapporteringscommissie samengesteld, bestaande uit een lid van elke deelgroep van de Raad. De drie leden van de rapporteringscommissie nemen kennis van het volledige dossier en horen de partijen, hun eventuele raadslieden en eventuele getuigen. Daarna stellen ze een ontwerpbeslissing op, die aan de voltallige Raad ter goedkeuring wordt voorgelegd.

De Raad voor de Journalistiek heeft in 2003 negen beslissingen genomen, die in dit jaarverslag integraal zijn opgenomen. De beslissingen bevatten een omschrijving van de feiten, de argumenten van de partijen en de motivering van de Raad. Vijfmaal kwam de Raad tot het besluit dat de klacht gegrond was.

3. Algemene richtlijnen

De Raad voor de Journalistiek heeft daarnaast nog twee algemene richtlijnen goedgekeurd over de journalistieke praktijk. De Raad wil daarmee duidelijkheid geven in concrete situaties waarover er geregeld vragen en klachten zijn binnengekomen. De algemene richtlijnen zijn voorbereid door een werkgroep van de Raad en werden nadien door de voltallige Raad goedgekeurd.

In de eerste plaats blijkt nog altijd niet duidelijk te zijn in welke omstandigheden een embargo door journalisten wordt nageleefd, en dat hoewel de raad voor deontologie daarover eerder al uitspraken heeft gedaan. De Raad vond het daarom nuttig om de algemene principes nog eens te formuleren en aan te geven aan welke voorwaarden een vraag tot embargo moet voldoen. Niet alleen voor journalisten is dat belangrijk. Ook de instanties die een embargo afkondigen weten nu wat ze van de pers kunnen verwachten. De richtlijn is besproken met het college van hoofdredacteuren en werd op die bijeenkomst geamendeerd. Het definitieve resultaat van de besprekingen is opgenomen in dit jaarverslag.

De Raad en de ombudsman zijn in het jaar 2003 ook geregeld benaderd door slachtoffers van ongevallen of criminaliteit. Daarom is besloten om een werkgroep op te richten die een aantal concrete situaties heeft onderzocht. Ook werd nagegaan hoe de pers in de ons omringende landen met dit gevoelige onderwerp omspringt. Onder meer aan de hand van enkele buitenlandse codes is een richtlijn opgesteld over de omgang van de pers met slachtoffers. De tekst hiervan is in dit jaarverslag opgenomen. Ook deze richtlijn willen we bespreken met de hoofdredacteuren omdat we er een zo ruim mogelijk draagvlak voor willen bereiken. Het mag niet de bedoeling zijn om de informatie aan banden te leggen. Maar als pers mogen we evenmin blind zijn voor de soms pijnlijke gevolgen die de nieuwsgaring of de informatie over persoonlijke details met zich mee kan brengen.

4. Enkele algemene bedenkingen

De Raad en de ombudsman streven ernaar om voor iedere klacht binnen een korte termijn en kosteloos een concrete oplossing te bieden. Ofwel wordt een minnelijke regeling bereikt, ofwel doet de Raad een uitspraak.

Maar de tussenkomst van Raad en ombudsman beperkt zich niet tot het oplossen van concrete dossiers alleen. De uitspraken en richtlijnen van de Raad zetten ook bakens uit voor het journalistieke handelen. Zowel de journalisten als de hele samenleving worden met de uitspraken geïnformeerd over hoe er in de sector wordt gedacht over goede, ethisch verantwoorde journalistiek.

Verschillende dossiers waren voor redacties bovendien aanleiding om hun handelwijze in de toekomst aan te passen. Enkele voorbeelden kunnen dit illustreren.

- Een krant heeft per vergissing een foto afgedrukt van een minderjarige die onder de jeugdrechter staat. De opleidingsverantwoordelijke van de krant zal het incident opnemen in zijn cursus om nieuwe journalisten te wijzen op de juridische en beroepsethische regels hierover.
- Een omroep heeft zonder ze na te trekken verkeerde informatie uit een krant overgenomen. De redactie verantwoordelijke heeft zijn journalisten gevraagd om in de toekomst voorzichtig te zijn met overname van berichtgeving die niet eerst zelf is nagecheckt.
- Op een krantenredactie wordt gewerkt aan richtlijnen voor eindredacteuren, na een klacht over een bijdrage die door een eindredacteur was aangepast.
- Verschillende redacties verwerken de embargorichtlijn van de Raad in hun eigen code.

Ruim een derde van de ingediende klachten konden binnen het jaar minnelijk worden geregeld. Daaruit mag worden afgeleid dat het de klagende partij zeker niet altijd te doen is om een veroordeling. In veel gevallen heeft de betrokkene gewoon het gevoel niet voldoende ernstig genomen te worden door de pers. Of men ervaart de media als een machtsbastion waarop geen greep te krijgen is. Het is daarom belangrijk dat klagers een reactie krijgen. Vaak volstaat dat reeds als een begin van oplossing.

Hoewel niet alle klachten even zwaar wegen, moeten ze voor de media toch een signaal zijn. Journalistiek is mensenwerk, en vergissingen zijn mogelijk. Wanneer journalisten hun vergissing toegeven of als ze meer toelichting geven over hun manier van werken, wordt dat geapprecieerd. Voor nogal wat klagers was een verontschuldiging of een toelichting over de manier waarop de berichtgeving tot stand kwam, voldoende als tegemoetkoming.

De pers kan alleszins lessen trekken uit de klachten die de Raad voor de Journalistiek bereiken. Zoiets kan de geloofwaardigheid van de journalistiek alleen maar ten goede komen. En zonder geloofwaardigheid staat de pers nergens.

Flip Voets

Ombudsman en secretaris-generaal

2003-01*Beslissing over de vraag van het bureau van de Algemene Vereniging van Beroepsjournalisten in België met betrekking tot Telefacts/VTM – 8 mei 2003*

Op zijn vergadering van 29 januari 2002 besliste het bureau van de Algemene Vereniging van Beroepsjournalisten in België om de opinie te vragen van de raad voor deontologie over de journalistieke handelwijze van een verslaggever van VTM, die zonder zich als journalist bekend te maken op 3 januari 2002 de gevangenis van Aarlen is binnengeraakt in het gezelschap van senator Jean-Marie De Decker.

Met een brief van 30 april 2002 heeft de raad voor deontologie de redactieverantwortelijken en de journalist van VTM uitgenodigd om op twee vragen te antwoorden. Directeur Klaus Van Isacker van VTM heeft in een brief van 28 mei 2002 zijn standpunt bekendgemaakt aan de raad voor deontologie.

De Nederlandstalige dossiers van de raad voor deontologie, die ondertussen met zijn activiteiten is gestopt, zijn in het voorjaar 2003 overgedragen aan de Raad voor de Journalistiek. Op 13 maart 2003 heeft de Raad voor de Journalistiek besloten om het dossier Telefacts/VTM te behandelen. Het secretariaat heeft dit op 18 maart 2003 aan de partijen meegedeeld en heeft hen uitgenodigd om een standpunt in te nemen.

Met een brief van 1 april 2003 heeft hoofdredacteur Eric Goens van Telefacts een standpunt ingenomen over de zaak. Met een mail van 3 april 2003 heeft nationaal secretaris Pol Deltour van de AVBB meegedeeld dat zijn organisatie niet vraagt om gehoord te worden.

De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft het dossier onderzocht en besproken tijdens een vergadering op 14 april 2003. De rapporteringscommissie heeft een beslissing opgesteld, die door de Raad voor de Journalistiek is besproken en goedgekeurd op 8 mei 2003.

DE FEITEN

In januari 2002 ontstaat er grote opschudding wanneer bekend wordt dat VTM-journalist Thomas Van Hemeledonck erin geslaagd is om, zonder zich als journalist bekend te maken, samen met senator Jean-Marie Dedecker een bezoek te brengen aan Marc Dutroux in diens cel in de gevangenis van Aarlen. Het bezoek resulteert in reportages in het magazine Telefacts en in het journaal van VTM, waarbij gebruik gemaakt wordt van klankopnames die in de gevangenis zijn gemaakt.

Van verschillende kanten worden vragen gesteld over de handelwijze van de journalist, meer bepaald over het feit dat hij zijn hoedanigheid niet had meegedeeld en dus undercover was opgetreden. Daarom besluit het bureau van de AVBB de opinie te vragen van de raad voor deontologie. Met een brief van 30 april 2002 stelt de raad voor deontologie twee vragen aan de journalist en de redactieverantwortelijken van VTM:

1. Moest de journalist zich al dan niet kenbaar maken toen hij de gevangenis binnen ging?
2. Zo niet, om welke reden?

STANDPUNT VAN VTM

In zijn brief van 28 mei 2002 aan de raad voor deontologie schrijft directeur informatie Klaus Van Isacker van VTM dat hij van oordeel is dat de journalist 'na afweging van de feitelijke omstandigheden van de zaak in het licht van de maatschappelijke belangen die op het spel stonden, te werk is gegaan op een wijze die in dit concrete geval verzoenbaar is met de regels van de journalistieke deontologie.'

Dit standpunt wordt bevestigd in de brief die hoofdredacteur Eric Goens van Telefacts op 1 april 2003 heeft geschreven naar de Raad voor de Journalistiek. Hij schrijft daarin onder meer: 'Bovendien blijkt (dat) de praktijk van de undercoverjournalistiek alom is ingeburgerd in de Vlaamse én internationale pers. Ook Telefacts heeft eerder al van die vorm van journalistiek gebruik gemaakt en zal dat in de toekomst ook blijven doen, weliswaar nadat we ons intern hebben beraad over de maatschappelijke relevantie van elk thema afzonderlijk.'

BESLISSING

Een journalist treedt in de regel met open vizier op. Dat betekent dat hij zich als journalist kenbaar maakt. Undercoverjournalistiek, waarbij de journalist zijn hoedanigheid verzwijgt of een andere identiteit aanneemt, moet de uitzondering blijven.

Afwijking op de verplichting zich als journalist kenbaar te maken is een journalist enkel toegestaan als de klassieke methoden van informatievergaring waarover hij beschikt niet toereikend zijn. Bovendien dient de informatie die de journalist hoopt te verkrijgen, maatschappelijk relevant te zijn.

In voorliggend geval kreeg de journalist de kans om te spreken met een verdachte, die door de aard van de hem toegeschreven misdrijven als een publiek persoon kan worden beschouwd; een verdachte die tot vandaag het maatschappelijke debat in dit land mee bepaalt. De journalist kon, gezien eerdere verklaringen van die verdachte over 'onthullingen', er eveneens van uitgaan dat een gesprek met de verdachte over het tegen hem gevoerde gerechtelijk onderzoek van een grote maatschappelijke betekenis kon zijn.

De journalist heeft zich derhalve laten leiden door een correcte, journalistieke afweging.

2003-02

■ 2003-02

Beslissing over de klacht van mevrouw Leen Nuyts, woordvoester van het parket in Antwerpen tegen Het Laatste Nieuws en De Nieuwe Gazet – 12 juni 2003

Met een brief van 4 juni 2002 dient mevrouw Leen Nuyts, substituut-procureur des Konings en parketwoordvoester te Antwerpen, klacht in bij de raad voor deontologie naar aanleiding van een artikel dat op 30 mei 2002 is verschenen in Het Laatste Nieuws en De Nieuwe Gazet onder de titel 'Dolle vader op de vlucht met zwaar mishandelde baby'. Volgens haar miskent het artikel volledig het embargo, dat op 29 mei 2002 door haar ambt in overleg met de onderzoeksrechter is verspreid via het persagentschap Belga.

De Nederlandstalige dossiers van de raad voor deontologie, die ondertussen met zijn activiteiten is gestopt, zijn in het voorjaar 2003 overgedragen aan de Raad voor de Journalistiek. Het secretariaat heeft dit op 18 maart 2003 aan de partijen meegedeeld en heeft hen uitgenodigd om een standpunt in te nemen.

De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft de zaak behandeld op 25 april 2003. Namens de kranten is Raymond De Craecker, hoofd redactiebeheer, verschenen. Hij had eerder al bij brief van 21 maart 2003 gereageerd op de klacht.

De klaagster is zelf niet verschenen, maar heeft in een fax van 24 april 2003 geantwoord op de argumenten van de kranten.

DE FEITEN

Op 29 mei 2002 meldt het persagentschap Belga om 20.55 uur dat een gewapende man zijn dochttertje heeft ontvoerd en in het Antwerpse rondtoert. Om 22.04 uur wordt via het agentschap de mededeling verspreid dat Leen Nuyts, woordvoester van het parket van Antwerpen, om een "absoluut embargo" verzoekt omtrent de ontvoeringszaak.

Op 30 mei 2002 brengen de kranten Het Laatste Nieuws en De Nieuwe Gazet een kort artikel onder de titel 'Dolle vader op de vlucht met zwaar mishandelde baby', waarin een aantal details van de zaak worden gegeven, onder meer de initialen van de ontvoerder en het feit dat de man bij het gerecht bekend is. Deze bijzonderheden zijn niet gebaseerd op de berichtgeving van Belga.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

In haar klacht en in haar fax van 24 april 2003 stelt de woordvoester van het Antwerpse parket onder meer dat:

- over het onderwerp van het artikel in Het Laatste Nieuws en De Nieuwe Gazet bij haar ambt geen informatie werd ingewonnen. Volgens haar zou het van beroepsernst getuigen indien journalisten bij publicatie van gerechtelijke berichtgeving contact zouden opnemen met de perswoordvoerders;
- de artikelen het embargo miskennen dat door haar ambt in overleg met de onderzoeksrechter op 29 mei 2002 werd bekendgemaakt via het persagentschap Belga. Het feit dat het embargo laat werd verspreid is geen reden om het niet na te leven. De klagster stelt dat alle andere media het embargo respecteerden vanwege de mogelijk levensbedreigende situatie van het kind;
- het artikel ook de voornaam en de initialen van de mogelijke verdachte bevat, zodat deze identificeerbaar is.

Het Laatste Nieuws en De Nieuwe Gazet stellen dat het embargoverzoek van het Antwerpse parket slechts laat op de avond werd verspreid, met een Belgabericht van 22.04 uur, op 'een ogenblik dat op de krantenredacties wordt gewerkt naar sluitingstijd toe'. Wanneer het parket goede redenen heeft om een embargo voor te stellen moeten duidelijke afspraken worden gemaakt. Een laattijdig Belgabericht kan bezwaarlijk als een duidelijke afspraak worden beschouwd. In die omstandigheden is er van een embargo geen sprake, zodat het ook niet kan geschonden worden. De kranten wijzen er ook op dat de informatie afkomstig was uit betrouwbare bronnen, en dat journalisten er niet toe gehouden zijn steeds de woordvoerders van het parket te contacteren wanneer zij gerechtelijke informatie willen brengen.

BESLISSING

1. Ook wanneer het gaat om feiten die het voorwerp uitmaken van een strafrechtelijk informatie- of opsporingsonderzoek bestaat er geen beroepsethische verplichting voor de journalist om, als hij meent over voldoende betrouwbare gegevens te beschikken, informatie in te winnen bij de woordvoerder van het parket.

2. Volgens de gezamenlijke omzendbrief van 15 mei 1999 van de minister van Justitie en het College van procureurs-generaal betreffende de informatieverstrekking aan de pers door de gerechtelijke overheden en de politiediensten gedurende de fase van het vooronderzoek is het "embargo" de afspraak om een tijdelijke stilte in acht te nemen, een uitstel van bericht-

geving. Wanneer - zoals hier door klaagster wordt beweerd - het leven of de fysieke integriteit van mensen op het spel staat moet het embargoverzoek, dat een uitzondering uitmaakt op de vrijheid van meningsuiting, op het ogenblik wanneer het tot de media wordt gericht in beginsel uitdrukkelijk en overtuigend gemotiveerd zijn. Het Belgabericht van 29 mei 2002 meldt enkel dat het Antwerpse parket in deze zaak om een "absoluut embargo" heeft verzocht. Er is dus niet aangetoond dat die aanvraag duidelijk en expliciet met redenen was omkleed. Afgezien van de vraag of dergelijke aanvraag nog tijdig kon worden gehonoreerd, gelet op het late uur van verspreiding ervan en het sluitingsuur van de redacties, stelt de Raad voor de Journalistiek vast dat in dit verband aan de twee kranten geen inbreuk op de beroeps-ethiek kan worden verweten.

3. Wat de beweerde schending van de privacy van de beweerde verdachte betreft moet worden vastgesteld dat klaagster niet over een persoonlijk belang beschikt om zich over deze praktijk te beklagen. De mogelijke inbreuk op de bescherming van persoonlijkheidsrechten is in de eerste plaats zaak van de betrokken persoon zelf.

De klacht is ongegrond.

2003-03

■ 2003-03

Beslissing over de klacht van mevrouw Leen Nuyts, woordvoester van het parket in Antwerpen tegen mevrouw Anne De Graaf (De Morgen) 12 juni 2003

Met een brief van 16 september 2002 dient Leen Nuyts, woordvoester van het parket van Antwerpen, klacht in tegen Anne De Graaf, journaliste bij De Morgen, wegens een artikel dat de krant van 12 september 2002 verscheen onder de titel 'Antwerpse advocaat bracht "bijzondere boodschapjes" naar de Begijnenstraat'. Volgens klaagster wordt zij door de journaliste ten onrechte als bron vermeld en geciteerd.

De Nederlandstalige dossiers van de raad voor deontologie, die ondertussen met zijn activiteiten is gestopt, zijn in het voorjaar 2003 overgedragen aan de Raad voor de Journalistiek. Het secretariaat heeft dit op 18 maart 2003 aan de partijen meegedeeld en heeft hen uitgenodigd om een standpunt in te nemen.

Op 31 maart 2003 heeft klaagster meegedeeld dat zij niet wenst gehoord te worden en dat zij geen conclusie indient. De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een zitting over de zaak gehouden op 25 april 2003. Op de zitting is de journaliste verschenen.

DE FEITEN

In De Morgen van 12 september 2002 verschijnt een uitvoerig stuk van Anne De Graaf naar aanleiding van de aanhouding, enkele dagen voordien, van een Antwerpse advocaat. Het artikel bevat volgende zin: 'Volgens Leen Nuyts, woordvoester van het Antwerpse parket, waren er toen genoeg elementen om de advocaat te arresteren op verdenking van "deelname aan een criminele organisatie"'.
16

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

In haar klachtbrief van 16 september 2002 stelt parketwoordvoester Nuyts dat de deontologische regels inzake de vermelding van de bron in dit geval overtreden zijn. Niemand van de krant De Morgen heeft haar over het dossier gecontacteerd, ook journaliste Anne De Graaf niet. Bovendien is de bron volgens haar ook verkeerd geciteerd. Gelet op de delicate aard van de zaak en in het belang van het lopende gerechtelijke onderzoek heeft haar ambt aan alle persorganen enkel de arrestatie van de advocaat bevestigd en heeft het diens in verdenkingstelling voor deelname aan een criminele organisatie meegedeeld.

Anne De Graaf stelt dat zij zich voor haar artikel heeft gebaseerd op een bericht van het persagentschap Belga van 11 september 2002. Het Belgabericht luidde: 'De Antwerpse advocaat P.V. is dinsdagmiddag gearresteerd op verdenking van "deelname aan een criminele organisatie". Dat bevestigt Leen Nuyts, de woordvoester van het Antwerpse parket. (...)' De tekst van het artikel in De Morgen verschilt niet van de formulering van Belga. Een Belgabericht heeft voldoende 'autoriteit' om overgenomen te worden.

Voorts heeft Anne De Graaf haar berichtgeving gesteund op andere bronnen 'in het justitiepaleis', die haar bevestigden dat de betrokken advocaat in verdenking was gesteld voor deelname aan een criminele organisatie. Daags nadien werd dit in dezelfde bewoordingen in alle nationale kranten weergegeven.

BESLISSING

Hoewel in het artikel van Anne De Graaf niet uitdrukkelijk verwezen is naar een externe bron, was haar informatie wel degelijk afkomstig van een Belgabericht waarin de Antwerpse parketwoordvoester werd geciteerd. Het valt dan ook niet in te zien waarom een journalist deze informatie niet zou mogen verwerken in een artikel waarin het nieuwsfeit wordt besproken en verder uitgediept. Informatie die via het agentschap Belga wordt verspreid is in de eerste plaats bestemd voor de journalist en kan door hem als betrouwbaar worden aangezien. De journalist die daarvan gebruik wil maken moet in beginsel de bron niet meer persoonlijk raadplegen. Wel zou een verwijzing naar het agentschap Belga vollediger geweest zijn.

Noch uit de door klaagster verstrekte gegevens, noch uit de lezing van het artikel blijkt dat de informatie van het Antwerpse parket met betrekking tot de aard van de verdenkingen verkeerd is weergegeven.

De klacht is ongegrond.

2003-04

■ 2003-04

Beslissing over de klacht van de heer Willy Van den Wijngaert, mevrouw Rosie Ovaere en de heer Jean-Paul Peers tegen Walter Wauters en Het Laatste Nieuws - 10 juli 2003.

Met een aangetekende brief van 8 november 2002 dient advocaat Jan Hamels namens zijn cliënten Willy Van den Wijngaert, Rosie Ovaere en Jean-Paul Peers klacht in tegen journalist Walter Wauters van Het Laatste Nieuws. Aanleiding is een artikel dat is verschenen in de krant van 19 oktober 2002 en waarin over twee bladzijden een portret werd gemaakt van de

drie klagers. Volgens de klachtbrief staan er in het artikel verschillende feitelijke onjuistheden, is er informatie gepubliceerd waarvan de oorsprong niet gekend was en is ten onrechte de privacy van de klagers geschonden. Het artikel werd bovendien geïllustreerd door een verkeerde foto. De advocaat van de klagers voert ook aan dat hij de krant had gevraagd om een recht van antwoord te publiceren, maar dat daar geen gevolg aan is gegeven. Daarom richt hij zich tot de raad voor deontologie van de AVBB. De Raad voor de Journalistiek heeft ondertussen de Nederlandstalige dossiers van de raad voor deontologie overgenomen.

Met een brief van 6 december 2002 hebben de hoofdredacteurs van Het Laatste Nieuws gereageerd op de klacht en het standpunt van hun krant meegedeeld aan de Raad voor de Journalistiek. De ombudsman van de Raad voor de Journalistiek heeft daarna getracht om te bemiddelen, maar een minnelijke regeling is niet tot stand gekomen, zodat de Raad voor de Journalistiek op 13 maart 2003 besloten heeft het geschil ten gronde te onderzoeken. Met een brief van 1 april 2003 heeft de advocaat van de klagers een conclusie en enkele stukken ingediend. Daarop heeft de redactie van Het Laatste Nieuws geantwoord in een brief van 17 april 2003. De advocaat van klagers heeft op 15 april 2003 nog een brief gericht aan de Raad voor de Journalistiek, waarin hij enkele argumenten verder ontwikkelt.

De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 15 mei 2003. Op die zitting is namens de klagers advocaat Jan Hamels verschenen, die nog een bijkomend stuk heeft ingediend. Namens de krant zijn hoofdredacteur Paul Daenen en hoofd redactiebeheer Raymond De Craecker verschenen. Beide partijen hebben mondeling hun argumenten toegelicht. Na afloop van de hoorzitting heeft de krant nog een overtuigingsstuk aan de rapporteringscommissie bezorgd.

DE FEITEN

In de krant van 19 en 20 oktober 2002 publiceert Het Laatste Nieuws een uitgebreide bijdrage over twee pagina's onder de titel: 'KV Mechelen, kroniek van een vergane glorie'. In de bijdrage, die uit een viertal artikelen bestaat en met elf foto's wordt geïllustreerd, wordt een beeld geschetst van de problemen die de Mechelse voetbalclub in die periode ondervindt. Ze bevat onder meer een portret van de toenmalige voorzitter van KV Mechelen, Willy Van den Wijngaert en van diens levenspartner, Rosie Ovaere. De bedoeling van de bijdrage wordt duidelijk gemaakt in de inleiding, waarin onder meer volgende passage staat: '... Met dat duo is vaak de draak gestoken, als hoofdrolspelers in een soap, maar wie zijn de mensen achter de personages? Wie zijn Willy en Rosie écht? Vanwaar haalt hij zijn geld en zij haar macht?'

Met een aangetekende brief en fax van 24 oktober 2002 vraagt advocaat Jan Hamels namens klagers aan de krant om een recht van antwoord op te nemen. Hij schrijft dat er in het artikel verschillende onjuistheden staan over Willy Van den Wijngaert, Rosie Ovaere en Jean-Paul Peers, de zoon van mevrouw Ovaere. Hij ontkent een aantal beweringen uit de krantenbijdrage. Hij beweert ook dat er ten onrechte een foto is afgedrukt van de golfclub van Keerbergen, die wordt voorgesteld als de villa van de heer Van den Wijngaert. Voorts stelt de advocaat dat de privacy en het recht op godsdienstvrijheid van mevrouw Ovaere geschonden zijn en dat er met de fysieke toestand van de heer Van den Wijngaert de spot is gedreven. Volgens de bewering van partijen zijn er daarna telefonische contacten geweest tussen de advocaat en de juridische dienst van Het Laatste Nieuws. Feit is dat het recht van antwoord nooit is gepubliceerd. Wel verschijnt enkele weken later, op 7 november 2002, in Het Laatste Nieuws een uitgebreid vraaggesprek met Willy Van den Wijngaert, die enkele uren voordien ontslag heeft genomen als voorzitter van KV Mechelen.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

In zijn klachtbrief, zijn conclusie en zijn mondelinge uiteenzetting voor de rapporteringscommissie betoogt advocaat Hamels dat de journalist en de krant verschillende inbreuken hebben gepleegd op de journalistieke ethiek.

Een eerste beweerde inbreuk betreft de onnodige schending van het privé-leven van mevrouw Ovaere, wat gebeurde door informatie te publiceren over haar vroegere godsdienstige overtuiging.

Ten tweede verwijten de klagers de krant haar bronnen onvoldoende te hebben nagetrokken en ongecontroleerde informatie te hebben gepubliceerd. Daardoor bevat de bijdrage volgens de klagers verschillende feitelijke onjuistheden en worden ook allerlei zaken geïnsinueerd, die niet hard worden gemaakt. Daarenboven wordt een foto afgedrukt van de golfclub van Keerbergen, maar het pand wordt in het onderschrift voorgesteld als de woning van Van den Wijngaert.

Ten derde verwijten de klagers dat de krant de onjuist gebleken informatie niet heeft rechtgezet, hoewel zij daartoe een uitdrukkelijk verzoek had gekregen.

De advocaat van klagers voert ook nog aan dat het vraaggelicht dat nadien, in de krant van 7 november 2002, is verschenen gebaseerd is op een telefonisch contact van een redacteur van Het Laatste Nieuws met de heer Van den Wijngaert, die zich na zijn ontslag had teruggetrokken in een Brussels hotel. Een eigenlijk interview zou dus niet hebben plaatsgevonden, al is het telefoontje in de krant wel als zodanig voorgesteld.

Op de hoorzitting erkent de raadsman van klagers dat een aantal van de bezwaren in het recht van antwoord niet gegrond waren, vermits zij steunden op hetzij een verkeerde, hetzij een eerder subjectieve lezing van de betreffende passages in het artikel.

In hun brieven en hun mondelinge uiteenzetting voor de rapporteringscommissie voeren de redactieverantwortelijken van Het Laatste Nieuws aan dat de klacht ongegrond is.

Vooreerst wijzen zij erop dat het logisch was dat de krant, gezien de dreigende ineenstorting van KV Mechelen, de cruciale rol wilde belichten die de voorzitter en zijn levensgezellin daarbij speelden. In eerste instantie heeft de sportredactie geruime tijd getracht een interview los te krijgen van mevrouw Ovaere, maar zij werd aan het lijntje gehouden. Daarom is besloten een portret te maken aan de hand van getuigenissen, verzameld bij tientallen familieleden, vrienden en kennissen van de klagers.

Toen de sportredactie geconfronteerd werd met een reeks getuigenissen over mevrouw Ovaere, werd besloten haar persoonlijk om een reactie te vragen. De getuigenissen werden haar per fax bezorgd. Hierop kwam enkel een reactie van een advocaat, die duidelijk de opdracht had gekregen om de publicatie van de reportage te verhinderen. Ook met de heer Van den Wijngaert is er nog contact geweest, maar ook hij trachtte alleen maar de publicatie te verhinderen in plaats van meteen voor een repliek te zorgen.

De reportage werd uiteindelijk gepubliceerd in de weekendkrant van 19-20 oktober 2002. Wel waren een aantal gevoelige passages geschrapt, nadat de hoofdredactie een lang telefonisch contact had gehad met de advocaat. Het gesprek sterkte de krant in de overtuiging dat er een consensus was bereikt. Dat vermoeden werd voor de krant bevestigd, toen de heer Van den Wijngaert de krant vijftien dagen later een uitgebreid interview toestond, dat verscheen op 7 november 2002.

Wat de beweerde schending van het privé-leven betreft, antwoordt Het laatste Nieuws dat zowel de heer Van den Wijngaert als zijn levensgezellin zelf steeds de openbaarheid hebben opgezocht en publieke figuren zijn geworden. Zo maakte mevrouw Ovaere er overigens geen geheim van dat ze een gebedsgenezer uit Afrika liet overkomen om een goede afloop van voetbalwedstrijden te verkrijgen.

De redactieverantwoordelijken van Het Laatste Nieuws zeggen dat hun redacteurs voor ieder onderdeel van de bijdrage over de klagers beschikken over minstens twee betrouwbare en van elkaar onafhankelijke bronnen. Alle beweringen zijn dus ernstig nagetrokken. De informatie over de financiële toestand van de heer Van den Wijngaert is onder meer gebaseerd op de jaarrekeningen van zijn bedrijf. De krant geeft wel toe dat er per vergissing een verkeerde foto is afgedrukt. Zij zegt bereid te zijn geweest om dit zo snel mogelijk recht te zetten als over de wijze waarop overeenstemming kon worden bereikt. Het recht van antwoord is volgens de krant niet conform de wettelijke bepalingen ingediend. Dat is aan de advocaat telefonisch meegedeeld.

BESLISSING

Over de klacht :

Klagers erkennen dat hun klacht ten dele niet gegrond is, aangezien bepaalde onderdelen ervan steunen op hetzij een verkeerde, hetzij een eerder subjectieve lezing van deze passages in het artikel.

Het betreft onder meer gegevens over de heer Peers, van wie de klagers dachten dat het artikel zegt dat die geen goede banden meer met zijn moeder zou hebben, terwijl dat niet in het artikel staat, en de gegevens over de gezondheidstoestand van de heer Van den Wijngaert, waarover de klacht beweert dat zij spottend zijn opgesteld, terwijl dat niet uit het artikel blijkt. De Raad is van oordeel dat deze onderdelen van de klacht niet gegrond zijn.

Over het wederwoord :

Het wederwoord met de bedoeling om fout geachte informatie recht te zetten omtrent personen of zaken die door de journalist in zijn informatie betrokken worden, is een rechtmatig uitvloeisel van de persvrijheid. Wanneer betrokkenen hierom uitdrukkelijk verzoeken, kan het enkel om ernstige redenen afgewezen worden.

Tijdens de hoorzitting bleek dat kort voor de publicatie een ontwerptekst aan de klagers werd overhandigd. Deze ontwerptekst was vergezeld van een korte handgeschreven nota, waarvan de Raad moet vaststellen dat die als uitnodiging tot wederwoord onvoldoende is, en eerder van die aard om het tegenovergestelde te bereiken. Zeker nu blijkt dat de ontwerptekst een groot aantal gegevens van zeer persoonlijke aard omvatte, is deze praktijk niet aanvaardbaar. Na publicatie stuurden klagers een antwoord, waarin naast wederwoord ook rechtzetting gevraagd werd van een foutief geplaatste foto. Ter zitting bleek dat de weigering tot publicatie van het antwoord enkel steunde op zwakke, eerder formalistische gronden. Zonder zich te mogen uitspreken over de gegrondheid van de weigering tot opname van het antwoord, moet de Raad wel vaststellen dat de weigering om op één of andere manier wederwoord te verlenen, waar minstens rechtzetting had moeten gebeuren, niet correct is. Bovendien had het afdrukken van een verkeerde foto spontaan moeten rechtgezet worden, temeer daar de krant beweert over een speciaal daartoe bestemde rubriek te beschikken.

De Raad is van oordeel dat dit onderdeel van de klacht gegrond is.

Over de bronnen :

Wanneer, zoals in dit geval, gevoelige informatie uit de privé-sfeer wordt bekendgemaakt, moet de journalist een uiterste zorgvuldigheid aan de dag leggen, niet alleen bij de garing van het nieuws maar ook bij de wijze waarop dit nieuws aan het publiek wordt voorgesteld.

In de bijdrage werden bij de voorstelling van een aantal feiten, vooral in verband met de financiële toestand van klagers, veel vragen geïnsinueerd en bedenkingen in vragende vorm gemaakt, waardoor onvermijdelijk een sfeer van verdachtmaking ontstaat. Deze sfeer van

verdachtmaking tast het hele artikel aan, ook de feiten die de privacy van de klagers raken, en waarvan de krant voorhoudt dat ze enerzijds waar zijn en gebaseerd op verschillende mondelinge bronnen, en dat ze anderzijds voldoende maatschappelijke relevantie hebben.

Het is niet overtuigend aangetoond dat de journalist onzorgvuldig heeft gehandeld bij het vergaren van het nieuws en dat hij zijn bronnen onvoldoende heeft gecontroleerd. Gegevens die door de klagers als feitelijke onjuistheden of als kwalijke insinuaties betwist worden, blijken voor interpretatie vatbaar en sommige aangevochten inlichtingen behoorden tot het publiek domein van een zaak die al geruime tijd beroering verwekte.

De Raad meent dat een serenere voorstelling van deze feiten, vooral in het licht van de privacy van bepaalde gegevens, beter op haar plaats was geweest.

Niettemin is de Raad van oordeel dat dit onderdeel van de klacht niet gegrond is.

Over de privacy :

Het schrijven van portretten behoort tot het normale journalistieke gebruik. Per definitie worden indiscrete gegevens vermeld in artikelen die geschreven worden met de bedoeling te onthullen wie de mensen zijn achter de personages zoals die in het sportieve drama nationale bekendheid hebben gekregen. Aangezien de gepubliceerde gegevens in dit geval maatschappelijk relevant zijn kan aan de journalist geen schending van de privacy verweten worden.

Toch meent de Raad dat de voorstelling van gegevens die de privé-sfeer van personen raakt, nodeloos een sfeer van insinuatie en verdachtmaking oproept. Zeker omdat het feiten betreft die tot de privé-sfeer van de klagers behoort, is dit te betreuren, zelfs in het geval dat aangenomen zou kunnen worden dat de feiten maatschappelijk relevant zijn.

Niettemin is de Raad van oordeel dat dit onderdeel van de klacht niet gegrond is.

Om deze redenen oordeelt de Raad voor de Journalistiek:

De klacht is deels gegrond.

De Raad voor de Journalistiek vindt dat er geen reden is om in te gaan op de vraag van klagers om een publicatie op te leggen in Het Laatste Nieuws en in andere weekbladen. Mede gelet op het feit dat de klacht slechts gedeeltelijk gegrond is, meent de Raad voor de Journalistiek dat de publicatie van deze uitspraak op de eigen website volstaat.

De Raad voor de Journalistiek is niet bevoegd om tuchtsancties op te leggen.

2003-05

■ 2003-05

Beslissing over de klacht van de Belgische Confederatie van de Zuivelindustrie tegen Het Nieuwsblad - 10 juli 2003

Met een aangetekende brief van 21 januari 2003 dient de Belgische Confederatie van de Zuivelindustrie BCZ klacht in naar aanleiding van een artikel dat op de voorpagina van Het Nieuwsblad is verschenen op 23 oktober 2002.

De ombudsman van de Raad voor de Journalistiek heeft getracht een minnelijke regeling te bereiken tussen de klaagster en de krant, maar die poging heeft geen resultaat opgeleverd. Klaagster heeft laten weten dat ze een principe-uitspraak wil van de Raad voor de Journalistiek. De klaagster en de advocaat van de krant hebben hun standpunt uiteengezet in een schriftelijke conclusie.

De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft de zaak behandeld op 5 juni 2003. Namens de krant is advocaat Ann Devroe verschenen. Namens de BCZ verschenen voorzitter Hugo Vranckx en secretaris-generaal Renaat Debergh.

DE FEITEN

Op 22 oktober 2002 deelt het federale voedselagentschap aan de pers mee dat een PCB-besmetting aan het licht is gebracht in voeder bestemd voor melkrunderen. Het voederbedrijf en twee melkveebedrijven die besmet voeder kochten werden geblokkeerd, aldus nog de persmededeling.

Op 23 oktober 2003 besteden alle kranten ruime aandacht aan de zaak. In Het Nieuwsblad gebeurt dit met een artikel op de voorpagina dat als kop heeft: 'Opnieuw gif in melk'.

Dezelfde ochtend neemt de secretaris-generaal van de BCZ telefonisch contact op met de hoofdredactie van Het Nieuwsblad om een rechtzetting te vragen. Hij betoogt dat de titel niet aan de werkelijkheid beantwoordt en de sector schade kan toebrengen. De dag erop verschijnt in de krant een nieuw artikel dat de woorden van de secretaris-generaal van de BCZ gedeeltelijk overneemt zonder echter de titel te herroepen, en dat wordt door de BCZ niet als een voldoende rechtzetting ervaren. Er is daarna opnieuw telefonisch contact tussen de BCZ en een verantwoordelijke van de krant, waarbij bij wijze van tegemoetkoming een artikel zou zijn toegezegd waarin de sector zijn visie uitvoerig uit de doeken zou kunnen doen. Maar daarvan is niets in huis gekomen.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Volgens de klachtbrief en de conclusie van de BCZ staan er in de korte titel van het betwiste artikel – 'Opnieuw gif in de melk' – twee pertinente onwaarheden. Ten eerste betekent het feit dat er PCB is aangetroffen in het veevoer nog niet dat er daarom ook gif in de melk zou zijn. Dit verband zou wetenschappelijk niet voorhanden zijn. En ten tweede is er in het recente verleden nooit gif in de melk aangetroffen, zodat er bezwaarlijk kan gezegd worden dat er nu 'opnieuw' gif in de melk zou zijn.

De BCZ zegt dat ze nagenoeg alle zuivelondernemingen in België verenigt en dat de sector grote schade lijdt door dergelijke berichtgeving. Veel mensen lezen alleen de titel in de krant. Enkele dagen voor de publicatie van het betwiste artikel had Saoedi-Arabië, na grote inspanningen van onder meer de BCZ, het invoerverbod op zuivelproducten opgeheven dat na de dioxinecrisis was uitgevaardigd. En in eigen land was de BCZ in die periode bezig met een campagne over de zuiverheid van de melk, waaraan door het artikel ook schade zou zijn toegebracht.

Het Nieuwsblad publiceerde op 24 oktober 2002 een tweede artikel over de zaak, nadat er telefonisch contact was geweest tussen de secretaris-generaal van de BCZ en de hoofdredacteur van de krant. Maar voor de BCZ is het tweede artikel slechts een zeer gedeeltelijke weergave van dit gesprek met de secretaris-generaal en vooral geen correcte rechtzetting van de betwiste kop in de krant van de dag voordien. De BCZ heeft daarop opnieuw telefonisch contact gehad met de krant, waarbij zou zijn toegezegd dat er een derde artikel zou verschijnen. Omdat dit derde artikel uitbleef is er uiteindelijk klacht ingediend bij de Raad voor de Journalistiek.

De BCZ zegt dat ze er begrip voor heeft dat een krantentitel kort en gebald moet zijn en dat hij bedoeld is om de aandacht van de lezer te trekken. Maar dat is nog geen vrijbrief om onwaarheden te schrijven.

Op de hoorzitting beklemtonen de vertegenwoordigers van de BCZ dat het hun om het principe te doen is. De organisatie heeft ook juridische stappen overwogen tegen de krant, maar ziet daarvan af en geeft de voorkeur aan een uitspraak van de Raad voor de Journalistiek. Die uitspraak moet als precedent gelden, om de pers ertoe aan te zetten ook in de koppen zorgvuldig te berichten over eventuele toekomstige incidenten rond voedselveiligheid.

In haar conclusie betoogt advocate Ann Devroe namens Het Nieuwsblad dat een krantentitel nooit een perfecte samenvatting kan zijn van een artikel. Natuurlijk mag een titel niet manifest onjuist zijn, maar dat was hier niet het geval. Wanneer PCB's zijn aangetroffen in melkvoeder, en de koeien van dat voeder gegeten hebben, dan zal de melk van die koeien PCB's moeten bevatten. De vraag is alleen of de bij wet gestelde norm daarmee overtreden is, maar zo iets wordt in de titel niet gesuggereerd.

Het Nieuwsblad betwist ook de invloed die een krantenkop heeft op de bevolking, laat staan op de beleidsmakers in Saoedi-Arabië.

De krant wijst ook op het artikel dat verschenen is op 24 oktober, en waarin de secretaris-generaal van de BCZ aan het woord is gelaten. Dat er na publicatie van dat artikel een afspraak voor een derde artikel zou zijn gemaakt tussen de chef nieuws van de krant en de BCZ wordt betwist. Mogelijk is er sprake van een misverstand. De krant blijft echter bereid tot een gesprek om de gerezen misverstanden uit de weg te ruimen.

Op de hoorzitting bevestigt meester De Vroe dat de krant volledig bereid blijft om het geschil in der minne te regelen.

Op het einde van de hoorzitting heeft de rapporteringscommissie aan de vertegenwoordigers van de BCZ gevraagd om nogmaals een minnelijke regeling te overwegen. De BCZ had diezelfde dag nog een bijeenkomst van haar raad van bestuur, waarop dit voorstel is besproken. Na afloop van die vergadering heeft de secretaris-generaal van de BCZ aan het secretariaat van de Raad voor de Journalistiek telefonisch laten weten dat zijn organisatie haar standpunt handhaaft en aandringt op een uitspraak.

BESLISSING

De Raad voor de Journalistiek stelt vast dat de titel 'Opnieuw gif in melk' niet overeenstemt met de feiten, zoals voorgesteld in het omstreden artikel. De kwestie van de voedselveiligheid ligt bijzonder gevoelig na de dioxinecrisis van 1999. Het is dan ook niet uit te sluiten dat de publieke opinie door de titel in Het Nieuwsblad nodeloos werd verontrust, zoals de BCZ betoogt.

Het valt ook op dat de tekst van het artikel zelf veel genuanceerder is, en enkel spreekt van de mogelijkheid dat er opnieuw gif zou terechtgekomen zijn in ons voedsel. De titel stemt dus niet overeen met de eigenlijke strekking van het artikel.

Het klopt dat, zoals de advocaat van Het Nieuwsblad voorhoudt, een titel kort en kernachtig moet zijn en dat hij bedoeld is om de aandacht van de lezer te trekken. Maar dat betekent nog niet dat de titel onjuist mag zijn of iets anders mag zeggen dan het artikel zelf. Het was heel goed mogelijk geweest om boven het stuk een andere korte titel met een juiste inhoud te plaatsen. De andere kranten zijn daar op 23 oktober 2002 wel in geslaagd. Zo heeft Het Volk, zusterkrant van Het Nieuwsblad, aan de zaak een artikel gewijd onder de correcte titel 'Weer PCB in veevoeder'. Het artikel lijkt heel sterk op dat van Het Nieuwsblad, en is ondertekend door WDP, vermoedelijk dezelfde journalist als de auteur van het artikel onder de gewraakte titel in Het Nieuwsblad.

De redactie van Het Nieuwsblad heeft, na de tussenkomsst van de secretaris-generaal van de BCZ, haar vergissing zelf ook wel ingezien, getuige het tweede artikel dat de krant op 24 oktober 2002 heeft gepubliceerd. Toch kan dit tweede artikel niet als voldoende rechtzetting gelden. Opdat er van een echte rechtzetting sprake zou kunnen zijn, had de krant zelf afstand moeten nemen van de titel van de dag ervoor, en de correctie niet enkel in de mond mogen leggen van de woordvoerder van de BCZ.

De Raad voor de Journalistiek besluit daarom:

De klacht is gegrond.

Deze uitspraak wordt bekendgemaakt op de website van de Raad voor de Journalistiek.

2003-03

■ 2003-06

Beslissing over de klacht van de heer Michel Montens tegen De Morgen en de heer Douglas De Coninck, journalist – 13 november 2003

Met een brief van 6 april 2003 dient de heer Michel Montens klacht in naar aanleiding van een kort artikel dat op 31 mei 2003 is verschenen in De Morgen onder de titel 'De stomste uitvinding aller tijden'. Het stuk is van de hand van Douglas De Coninck. Na ontvangst van de klacht heeft de ombudsman van de Raad voor de Journalistiek contact opgenomen met de journalist en met de hoofdredacteur. Hij heeft hen de inhoud van de klachtbrief meegedeeld en gevraagd of er een minnelijke regeling mogelijk is. De journalist heeft daarop een uitvoerig antwoord bezorgd aan de ombudsman, waarin hij verklaart geen enkele fout te hebben gemaakt. Dit standpunt is bezorgd aan de klager, die daarop een korte schriftelijke repliek heeft ingediend.

De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft de zaak behandeld op 29 september 2003. De journalist is in persoon verschenen en heeft er mondeling zijn visie uiteengezet. De klager is niet verschenen, hoewel hij voordien had laten weten aanwezig te zullen zijn. Hij is nog tijdens de zitting opgebeld door de ombudsman van de Raad voor de Journalistiek en heeft daarop een brief laten faxen die bij het dossier is gevoegd.

DE FEITEN

In een artikel, verschenen op 31 mei 2003, schrijft Douglas De Coninck dat de organisatie van vrachtwagenchauffeurs Transinver binnen het Vlaams Blok wordt beschouwd als 'een mantelorganisatie'. Stichter en woordvoerder Michel Montens is in 1999 kandidaat geweest op de verkiezingslijst van het Vlaams Blok. In 2003 was zijn echtgenote kandidate voor dezelfde partij.

Op de dag van de publicatie heeft Michel Montens een fax gestuurd naar de krant met de mededeling dat Transinver niets met het Vlaams Blok te maken heeft. Op maandag 2 juni heeft hij met de redactie gebeld en kreeg hij Douglas De Coninck aan de lijn.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

In zijn klachtbrief betoogt Michel Montens dat zijn vereniging onafhankelijk is en niet opereert onder de vleugels van een politieke partij. Hij heeft dit na publicatie van het artikel in een fax aan de redactie van De Morgen meegedeeld, maar daar is geen reactie op geko-

men. Toen hij de maandag erna Douglas De Coninck aan de lijn kreeg, deelde die hem – steeds volgens Montens – mee dat hij niet met racisten spreekt en legde hij de hoorn neer. In zijn tweede brief bevestigt Michel Montens dat hijzelf en de voorzitter van Transiver militanten zijn van het Vlaams Blok, maar dat de partij niets met de vereniging te maken heeft. In de fax die op 29 september naar het secretariaat van de Raad voor de Journalistiek is gestuurd, en die ondertekend is door Transinvervoorzitter Julien Beckers, wordt herhaald dat Transinver ongebonden is. Volgens de fax valt journalist De Coninck personen aan uit rancune, brengt hij de vereniging schade toe en gaat hij voorbij aan het nut van de organisatie, zijnde de verbetering van de werkomstandigheden van de beroepschauffeurs en meer veiligheid.

In zijn schriftelijke repliek en tijdens de hoorzitting van 29 september 2003 betoogt Douglas De Coninck dat hij tot de bevinding is gekomen dat de twee oprichters van Transinver, die respectievelijk voorzitter en woordvoerder van de organisatie zijn, openlijk militeren voor het Vlaams Blok. Michel Montens is afdelingsvoorzitter in Zonnebeke en was verkiezingskandidaat en Julien Beckers is afdelingsvoorzitter in Brecht en gemeenteraadslid. Omdat Transinver hiervan in zijn communicatie nergens melding maakt, vindt hij het zijn journalistieke plicht om dit kenbaar te maken.

De Coninck stelt voorts dat verschillende bronnen, onder meer ex-partijleden, hem hebben bevestigd dat Transinver binnen het Blok als een mantelorganisatie wordt beschouwd.

Over het telefoontje dat hij twee dagen na de publicatie van het artikel met Michel Montens heeft gevoerd stelt Douglas De Coninck dat Montens bleef herhalen dat Transinver niets met het Vlaams Blok te maken heeft. Toen Montens hem zei dat het telefoongesprek werd opgenomen heeft De Coninck de verbinding zo snel mogelijk verbroken.

BESLISSING

Een journalist heeft de plicht om correct en zo volledig mogelijk te informeren. In het aangeklaagde artikel wordt de identiteit van de voorzitter beschreven aan de hand van gegevens die publiek bekend zijn en die door de klager ook niet worden tegengesproken. In het artikel wordt ook niet gezegd dat de vereniging van vrachtwagenbestuurders een mantelorganisatie van een partij is. De journalist heeft wel andere bronnen geraadpleegd om te schrijven dat zij binnen die partij beschouwd wordt als een mantelorganisatie.

Uit de gegevens die aan de Raad voor de Journalistiek werden voorgelegd blijkt niet dat de journalist onzorgvuldig tewerk is gegaan.

De klacht is ongegrond.

2003-07

■ 2003-07

Beslissing over de klacht van de heer Luc Jolie, gemeentesecretaris tegen Het Laatste Nieuws en de heer Hans Fruyt, journalist – 11 december 2003

Met een brief van 1 mei 2003 dient de heer Luc Jolie, gemeentesecretaris van Aalter, klacht in naar aanleiding van een artikel dat op 5 april 2003 is verschenen in Het laatste Nieuws onder de titel ‘Tien zakenlunches kosten gemeente ruim 2.627 euro’ en dat ondertekend is door Hans Fruyt. Na ontvangst van de klacht heeft de ombudsman van de Raad voor de

Journalistiek contact opgenomen met de journalist en met de hoofdredacteur. Hij heeft hen de inhoud van de klachtbrief meegedeeld en gevraagd of er een minnelijke regeling mogelijk is. Het Laatste Nieuws heeft een uitvoerig antwoord bezorgd aan de ombudsman. De krant beweert dat haar journalist geen enkele fout heeft gemaakt. Dit standpunt is overgemaakt aan de klager, die daarop een schriftelijke repliek heeft ingediend.

De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft de zaak behandeld op 22 oktober 2003. De klager is in persoon verschenen. De journalist is eveneens verschenen samen met de heer Raymond De Craecker, hoofd redactiebeheer. Beide partijen hebben mondeling hun visie op de zaak toegelicht.

DE FEITEN

Op 5 april 2003 verschijnt in Het Laatste Nieuws een stuk van de hand van Hans Fruyt over het bedrag dat het gemeentebestuur van Aalter aan zakenlunches heeft gespendeerd. Het artikel vermeldt dat de meeste bonnetjes door de gemeentesecretaris zijn afgetekend en het wordt geïllustreerd door een foto van de heer Jolie. Als bron van het artikel wordt een gemeenteraadslid van de oppositie genoemd.

Omdat klager van oordeel is dat hij door het artikel schade heeft opgelopen besluit hij een rechtszaak in te stellen tegen het gemeenteraadslid, tegen de journalist en tegen de verantwoordelijke uitgever van de krant. Maar na tussenkomst van de burgemeester trekt klager zijn dagvaarding in. In Het Laatste Nieuws verschijnt op 10 april 2003 een tweede artikel over de zaak. In dit artikel wordt het oppositieraadslid geciteerd, die aan klager zijn verontschuldiging aanbiedt.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

In zijn klachtbrief, zijn conclusie en zijn mondelinge toelichting betoogt de heer Jolie dat de journalist in het artikel van 5 april 2003 een eenzijdige voorstelling van de feiten heeft gegeven, en dat hij als gemeentesecretaris daardoor in opspraak is gebracht. Hoewel klager van zwaarwichtige feiten wordt beschuldigd, heeft de journalist met hem geen contact gezocht voor een reactie. Toch had de journalist hem gemakkelijk kunnen bereiken, want hij was de avond voor de verschijning tot laat aanwezig in zijn kantoor op het gemeentehuis. De informatie had trouwens geen dringend karakter, want ze was gebaseerd op de aankondiging van een interpellatie in de gemeenteraad die pas dagen nadien zou plaatsvinden.

Klager betoogt dat hij als gemeentelijk ambtenaar door het artikel in een politieke discussie is terechtgekomen tussen meerderheid en oppositie. Een raadslid van de oppositie reageerde tegen vermeende misbruiken in het college, maar in het artikel wordt het voorgesteld alsof de gemeentesecretaris de centrale figuur is van de betwisting. Dit wordt nog benadrukt doordat het artikel is geïllustreerd met een foto van klager.

Het feit dat de informatie afkomstig is van een gemeenteraadslid, ontslaat de journalist niet van zijn zorgvuldigheidsplicht. Het stuk van 10 april 2003 zet bovendien de aantijgingen uit het eerste artikel niet recht.

De journalist en het hoofd redactiebeheer van Het Laatste Nieuws betogen dat het betwiste artikel de kritiek weergeeft van een gemeenteraadslid op het beleid van de gemeente Aalter inzake zakenlunches. Het raadslid vond zijn inspiratie in de voorvallen in Antwerpen, waar behalve de burgemeester en de schepenen ook hoge ambtenaren in opspraak zijn gekomen. Naast de kritiek van het raadslid kwam in het artikel van 5 april ook de reactie aan bod van de burgemeester. Hans Fruyt heeft op de vooravond van de publicatie nog geprobeerd om

klager zelf te bereiken, maar hij is daar niet in geslaagd. Maar door de reactie van de burgemeester op te nemen, is het standpunt van de belangrijkste politieke verantwoordelijke van de gemeente weergegeven.

Klager heeft op de dag van de publicatie telefonisch contact opgenomen met Fruyt om zijn ongenoegen kenbaar te maken. Fruyt heeft hem aangeboden om in de krant van 7 april een reactie op te nemen, maar daar wou klager niet op ingaan. Toch is in de krant van 10 april een nieuw artikel verschenen over de zaak, waarin het raadslid zijn excuses aanbiedt aan klager.

BESLISSING

Het artikel van 5 april 2003 behandelde de kritiek van een oppositieraadslid op een aspect van het beleid van het gemeentebestuur. Klager is als de centrale figuur van de betwisting voorgesteld. Dit blijkt zowel uit de strekking van het artikel als uit het feit dat zijn foto is gebruikt om het te illustreren.

De verdachtmaking van klager vertoont een zo ernstig karakter dat klager gehoord had moeten worden vooraleer tot publicatie over te gaan. Ook het tweede artikel, dat op 10 april 2003 is gepubliceerd, neemt de verkeerde indruk die het eerste artikel had gewekt, niet volledig weg.

De klacht is gegrond.

2003-08

■ 2003-08

Beslissing over de klacht van de heer Gert Verhellen, advocaat tegen De Morgen en de heer Douglas De Coninck, journalist – 11 december 2003.

Met een brief van 26 februari 2003 dient de heer Gert Verhellen, advocaat in Brussel, klacht in naar aanleiding van een artikel dat op 15 februari 2003 is verschenen in de bijlage 'Reporter' van De Morgen onder de titel 'Een spannend onderhoud met Piet Van Haut'. Na ontvangst van de klacht heeft de ombudsman van de Raad voor de Journalistiek contact opgenomen met de journalist en met de hoofdredacteur. Hij heeft hen de inhoud van de klachtbrief meegedeeld en gevraagd of er een minnelijke regeling mogelijk is. De journalist heeft daarop een uitvoerig antwoord bezorgd aan de ombudsman. Hij verklaart geen enkele fout te hebben gemaakt. Dit standpunt is bezorgd aan de klager, die daarop nog een schriftelijke repliek heeft ingediend. De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft de zaak behandeld op 29 september 2003. Zowel de klager als de journalist zijn in persoon verschenen en ze hebben er mondeling hun visie op de zaak toegelicht.

DE FEITEN

Op 15 februari 2003 verschijnt in de weekendbijlage van De Morgen een uitvoerig stuk van de hand van Douglas De Coninck die beschrijft hoe een oplichter er vanuit de gevangenis in slaagt om daar herhaaldelijk door een hele reeks advocaten te worden opgezocht, soms tot verschillende keren per dag. Dit gebeurt onder allerlei fantasistische voorwendsels en ondanks het feit dat verschillende stafhouders hun collega's voor de praktijken van de man hadden gewaarschuwd. Een van de advocaten die in het stuk worden genoemd is klager, die door de oplichter werd geraadpleegd in verband met een miljardentransactie.

Ter voorbereiding van zijn artikel heeft De Coninck klager opgebeld op 14 februari 2003 rond 19 uur. De Coninck heeft klager vragen gesteld over zijn bezoeken aan de gevangenis, en klager heeft de journalist daarover te woord gestaan. Tijdens het telefoongesprek zouden klager en de journalist ook enkele afspraken hebben gemaakt, maar over de inhoud daarvan lopen de versies uiteen.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

In zijn klachtbrief betoogt advocaat Verhellen dat tijdens het telefoongesprek op 14 februari is afgesproken dat de journalist diens naam niet zou vermelden in het artikel en dat hij het stuk voor publicatie nog ter nalezing zou aanbieden. Beide afspraken zijn niet nageleefd. Voorts staan er in het artikel feiten die niet kloppen en worden klager woorden in de mond gelegd die hij niet heeft uitgesproken. Tenslotte heeft de journalist ook misbruik gemaakt van de briefwisseling van de advocaat door eruit te citeren in zijn artikel. Tijdens de hoorzitting stelt klager nog dat hij op de avond van het telefoontje tot 22.30 uur op zijn kantoor is gebleven en dus bereikbaar was voor de journalist. Maar hij heeft pas dagen nadien van kennissen vernomen dat het stuk al verschenen was de dag nadat het telefoongesprek plaatsgevonden had. Hij zegt ook dat hij de relevantie niet inziet van het geven van zijn volledige naam, temeer daar andere advocaten in het artikel enkel met hun initialen worden genoemd. In het algemeen verwijt klager de journalist dat die niet fair is geweest.

Douglas De Coninck betoogt dat er met advocaat Verhellen nooit is afgesproken dat diens naam niet zou worden vermeld en dat het artikel voor publicatie eerst ter inzage zou worden overgemaakt. Wel werd tijdens het telefoongesprek duidelijk dat klager geen lezer was van De Morgen. De Coninck heeft daarop aangeboden om het artikel ter kennisname door te mailen. Hij deed dat om de advocaat ter wille te zijn, aangezien de advocaat ook bereidwillig op zijn vragen had geantwoord. Maar uiteindelijk is de tekst van het artikel toch niet doorgemailed omdat het stuk pas heel laat af was. De Coninck zegt dat het inderdaad gebruikelijk is om geïnterviewden voor publicatie inzage te geven van hun verklaringen. Maar hier is er geen sprake van een eigenlijk interview, maar werd de advocaat enkel om een reactie gevraagd op feiten waarvan de journalist kennis had gekregen.

De Coninck ontkent ook dat er een afspraak is gemaakt om Verhellens naam niet voluit te vermelden. Het klopt dat in het artikel sommige advocaten alleen met hun initialen werden genoemd, maar daar waren redenen in verband met de privacy voor die in het geval van advocaat Verhellen niet voorhanden waren. Overigens zijn nog andere advocaten in het artikel met hun volledige naam vermeld.

Volgens De Coninck heeft hij de woorden van klager correct weergegeven. Hij heeft ook geen fout gemaakt door uit brieven van de advocaat aan zijn cliënt te citeren. De brieven werden hem door de cliënt ter inzage gegeven zonder dat daarbij enig voorbehoud is gemaakt. De Coninck zegt dat zijn artikel relevant is omdat het beschrijft hoe een oplichter erin is geslaagd een hele reeks advocaten voor hem te laten werken.

BESLISSING

Uit de gegevens van de zaak blijkt dat de journalist de klager heeft opgebeld in functie van een bronnencontrole, onder meer om de echtheid van de briefwisseling van de klager na te gaan. Uit de gegevens van de zaak blijkt eveneens dat de weergave in het artikel van de inlichtingen die de klager verstrekke, door deze laatste niet werden tegengesproken op de hoorzitting van 29 september 2003.

Afspraken over bekendmaking van namen of voorinzage van teksten moeten nageleefd worden maar dienen juist om die reden duidelijk en ondubbelzinnig te zijn. Het is echter onvoldoende duidelijk dat de journalist met de klager heeft afgesproken dat diens naam niet voluit zou worden vermeld en dat de tekst vooraf ter inzage zou worden overgemaakt. De afspraken in deze zaak werden niet of althans onvoldoende gepreciseerd om te kunnen gewagen van een fout van de journalist.

De klacht is ongegrond.

2003-09

■ 2003-09

Beslissing over de klacht van de heer Jean Bruggeman tegen Het Laatste Nieuws en de heer Bart Pierreux, journalist – 11 december 2003.

Met een brief van 12 juni 2003 dient de heer Jean Bruggeman klacht in naar aanleiding van het optreden van journalist Bart Pierreux van Het Laatste Nieuws op 8 februari 2003 en de dag erna, naar aanleiding van het tragische overlijden van het zoontje van klager. Na ontvangst van de klacht heeft de ombudsman van de Raad voor de Journalistiek contact opgenomen met de journalist en met de hoofdredacteur. Hij heeft hen de inhoud van de klachtbrief meegedeeld en gevraagd of er een minnelijke regeling mogelijk is. Het Laatste Nieuws heeft een uitvoerig antwoord bezorgd aan de ombudsman. De krant betoogt dat haar journalist geen fout heeft gemaakt, maar dat hij wel bereid is om het geschil minnelijk te regelen. Op 27 augustus 2003 heeft op voorstel van de ombudsman een ontmoeting plaatsgevonden tussen klager en de journalist, die vergezeld was van Raymond De Craecker, hoofd redactiebeheer van de krant. Na de bijeenkomst heeft klager met een brief van 3 september 2003 laten weten dat hij zijn klacht handhaaft en zijn argumenten hiervoor uiteengezet. Hierop heeft het hoofd redactiebeheer geantwoord in een brief van 15 september 2003, waarop klager nog een repliek heeft bezorgd met een brief van 3 oktober 2003.

De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft de zaak behandeld op 22 oktober 2003. De klager is in persoon verschenen. Samen met hem verschenen ook zijn zuster, Christine Bruggeman, en mevrouw Inge Mertens van de dienst slachtofferhulp in Brussel. De journalist is eveneens persoonlijk verschenen samen met de heer Raymond De Craecker, hoofd redactiebeheer. Beide partijen hebben mondeling en uitvoerig hun visie op de zaak toegelicht.

DE FEITEN

Op 8 februari 2003 in de voormiddag is het tweejarige zoontje van klager in tragische omstandigheden overleden in de ouderlijke woning. De gebeurtenissen zijn de daaropvolgende dagen in verschillende kranten weergegeven, ook in Het Laatste Nieuws. In de editie van 10 februari 2003 is een artikel van Bart Pierreux opgenomen, waarin de feiten worden weergegeven samen met de reactie van een aantal buurtbewoners. De journalist heeft de avond van de feiten en de dag erna verschillende keren, vooral telefonisch, contact opgenomen met familieleden van klager, met de bedoeling om aan hen een reactie te vragen en om een foto van het overleden kind te verkrijgen. Maar de gecontacteerde familieleden zijn daar niet op willen ingaan.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

In zijn klachtbrief, zijn daaropvolgende brieven en in zijn uiteenzetting betoogt klager dat het hem niet zozeer te doen is om de inhoud van het artikel dat over de zaak is verschenen, maar wel over de manier waarop de heer Pierreux is opgetreden voordat het artikel is verschenen. Klager vindt weliswaar dat er in het artikel een aantal onnauwkeurigheden staan, maar wil zijn klacht beperken tot de methode van nieuwsgaring van de journalist.

Volgens klager heeft de journalist op de avond van de feiten naar zijn ouders gebeld om inlichtingen te verkrijgen. De schoonbroer van klager heeft de telefoon opgenomen en meegedeeld dat de familie geen contact wou met de pers. Nog dezelfde avond heeft de journalist telefonisch contact opgenomen met een bejaarde tante van klager, die nog niet op de hoogte was van het drama. De dag erop heeft de journalist zich persoonlijk aangeboden bij de ouders en vroeg hij aan de zuster van klager, die de deur opendeed, een foto. Opnieuw werd meegedeeld dat men de pers niet te woord wou staan. Enkele uren later heeft de journalist getelefoneerd naar de zuster en de schoonbroer van klager, waar hij hetzelfde te horen kreeg. Klager betoogt dat de journalist door zijn aandringen op 8 en 9 februari 2003 een inbreuk heeft gepleegd op het privé-leven van zijn gezin en dat hij een gebrek aan respect heeft getoond tegenover mensen die het overlijden van het zoontje van klager aan het verwerken waren.

In hun schriftelijke reactie en hun mondelinge uiteenzetting betogen de journalist en het hoofd redactiebeheer van de krant dat zij begrip hebben voor het leed van klager en zijn familie. Toch is het de taak van de pers om ook over dramatische gebeurtenissen waarheidsgetrouw te berichten. Een journalist mag daarbij niet enkel afgaan op de beperkte mededelingen die daarover door officiële instanties worden verstrekt. Hij moet ook zelf de nodige informatie verzamelen. De beste bron daarvoor zijn meestal de rechtstreeks betrokkenen. In veel gevallen zijn die trouwens graag bereid om de pers te woord te staan.

Het klopt dat de heer Pierreux in de avond van 8 februari en de dag erop een aantal familieleden van klager heeft gecontacteerd en dat hem is meegedeeld dat de familie geen contact wou met de pers. Maar het is niet altijd mogelijk om in te schatten of degene die een dergelijke mededeling namens de hele familie spreekt. Bovendien is de heer Pierreux steeds tactvol opgetreden. Hij heeft zich zeker niet opdringerig opgesteld. In het artikel wordt, op basis van getuigenissen van buurtbewoners, bovendien een positief beeld geschetst van klager en zijn gezin

BESLISSING

Het recht van Het Laatste Nieuws om te berichten over het dramatische overlijden van het zoontje van klager staat niet ter discussie. De krant betoogt daarbij terecht dat ze zich niet moet beperken tot officiële mededelingen, maar dat ze zelf aan bijkomende nieuwsgaring wil doen om haar berichtgeving zo volledig mogelijk te maken.

Toch houdt de door de journalist gebruikte methode, die erin bestaat achtereenvolgens contact te zoeken met verschillende familieleden, ernstige risico's in. Een eerste risico is dat familieleden, binnen een korte tijdspanne en dat terwijl ze een schokkende gebeurtenis aan het verwerken zijn, door dezelfde journalist herhaaldelijk opnieuw worden gestoord. Een tweede risico is dat rechtstreekse verwanten, die nog niet door de familie of door professionele hulpverleners op de hoogte konden worden gebracht van de feiten, er met een onverwacht telefoontje van een journalist over worden geïnformeerd.

In dit concrete geval heeft de journalist op onverantwoorde wijze risico's genomen en hij heeft hierdoor aan de betrokkenen ongetwijfeld bijkomend leed en extra stress berokkend. Het feit dat de journalist daarbij tactvol is tewerk gegaan, doet daar niets van af. Artikel 5 van de Code van journalistieke beginselen bepaalt dat journalisten elke ongeoorloofde inmenging in pijn en smart moeten vermijden, tenzij overwegingen in verband met de persvrijheid dit noodzakelijk maken.

De Raad voor de Journalistiek is van oordeel dat er in dit concrete geval geen overwegingen in verband met de persvrijheid waren die een herhaaldelijk contacteren van de familie Bruggeman konden verantwoorden. Nadat hem een eerste keer was meegedeeld dat de familie geen contact wou met de pers, had de journalist in deze zaak de wil van de betrokkenen moeten respecteren. Een journalist moet in beginsel, kort na de gebeurtenissen, het leed van slachtoffers en hun omgeving respecteren en hij zal ze bijgevolg niet herhaaldelijk lastig vallen.

De klacht is gegrond.

1. Het garen en verspreiden van informatie is vrij.
2. Het embargo is een afspraak tussen een informatieverstrekker en de journalist of de media om bepaalde informatie gedurende een tijd niet openbaar te maken. Een dergelijke afspraak dient door de journalist of de media te worden nageleefd indien ze uitdrukkelijk is onderschreven.
3. Slechts in uitzonderlijke gevallen honoreert de pers een eenzijdige aanvraag tot embargo, of tijdelijk uitstel van berichtgeving:
  - 3.1. Ofwel wanneer het nieuws nog moet ontstaan of indien het uitstel noodzakelijk is voor een goede verwerking van dat nieuws. Het embargo wordt enkel gehonoreerd indien het behoorlijk is aangevraagd, in de tijd beperkt is, inhoudelijk precies is omschreven en uitdrukkelijk is gemotiveerd, en geldt voor alle betrokken media. Het embargo wordt opgeheven zodra de informatie uit een andere bron bekend is;
  - 3.2. Ofwel wanneer het leven of de gezondheid van mensen op het spel staat, ofwel, zeer uitzonderlijk, om de opheldering van zware misdrijven niet in het gedrang te brengen. Het embargoverzoek zal enkel worden gehonoreerd indien het behoorlijk is aangevraagd, inhoudelijk precies is omschreven, overtuigend en uitdrukkelijk is gemotiveerd, geldt voor alle betrokken media en in de tijd beperkt is.

TOELICHTING

Het gebeurt vaak dat embargo's eenzijdig worden afgekondigd. Omdat er zich dikwijls moeilijkheden voordoen bij de naleving van embargo's, is het nuttig om aan te geven in welke omstandigheden een embargoverzoek door journalisten kan worden gehonoreerd.

De algemene regel is dat de informatie vrij is. Het embargo maakt daarop een uitzondering. Een dergelijke afspraak dient door de journalist of de media te worden nageleefd indien ze uitdrukkelijk is onderschreven.

Wanneer de afspraak niet uitdrukkelijk door de journalist of de media kan worden onderschreven, kan er slechts in heel uitzonderlijke omstandigheden van worden uitgegaan dat zij hiervoor hun akkoord hebben gegeven. De richtlijn geeft aan welke omstandigheden dat zijn.

De naleving van de richtlijn komt toe aan de journalist en aan de redactieverantwoordelijken. In geval van betwisting zal de raad voor de journalistiek zich baseren op de richtlijn om een uitspraak te doen. Het is niet altijd noodzakelijk om aan alle media te vragen een embargoverzoek te honoreren, omdat het soms volstaat enkel sommige media te vragen het nieuws een tijd in te houden. Maar in een dergelijk geval mag er zeker geen discriminatie worden gemaakt tussen de betrokken media.

Als behoorlijke aanvraag kan bijvoorbeeld een tijdig verspreide oproep via het agentschap Belga gelden.

De problematiek van de privacy is veel ruimer dan de omgang met slachtoffers alleen. De Raad voor de Journalistiek geeft er de voorkeur aan om zich nu te beperken tot dit aspect, omdat hierover vragen en klachten zijn binnengekomen. Andere aspecten van het respect voor de privacy kunnen later aan bod komen.

De pers houdt steeds rekening met het recht op privacy en met de menselijke waardigheid. Het recht op informatie wordt steeds afgewogen tegen het recht op privacy.

De pers is terughoudend bij het publiceren van namen en identiteitsgegevens en bij het maken en verspreiden van foto's of beelden van slachtoffers van ongevallen, rampspoed of misdrijven.

De bekendheid of de maatschappelijke positie van de slachtoffers, of de maatschappelijke relevantie van de feiten, kunnen de identificatie verantwoorden.

Bij het zoeken naar informatie oefent de pers geen ongepaste druk uit op de slachtoffers of hun omgeving. Zo onthoudt de pers zich van intimidatie en valt ze de betrokkenen niet aanhoudend lastig.

De pers verslaat intieme, familiale of rouwplechtigheden met respect en houdt daarbij rekening met de wens van de betrokkenen.

Zowel mediadirecties, hoofdredacteurs en eindredacteurs als journalisten hebben de bijzondere plicht te waken over de correcte naleving van de beginselen van de privacy in het algemeen en deze beginselen in het bijzonder.

TOELICHTING

Sinds zijn ontstaan heeft de Raad voor de Journalistiek verschillende klachten ontvangen van mensen die plots in het nieuws zijn gekomen als slachtoffer van criminaliteit, ongevallen of rampen. Betrokkenen doen hun beklag over de manier waarop zij door de pers zijn behandeld, niet alleen in de verslaggeving maar ook, en soms vooral, bij de nieuwsgaring. Zij voelen zich daarbij in hun privé-leven geraakt.

De problematiek wordt al behandeld in de bestaande beroepselijke codes. Artikel 5 van de 'Verklaring der plichten van de journalist' (1971) luidt: "Zich ertoe verplichten het privé-leven van de personen te eerbiedigen." Artikel 5 van de 'Code van journalistieke beginselen' (1981) luidt: "De uitgevers, de hoofdredacteurs en journalisten moeten de individuele waardigheid en privacy respecteren; zij moeten iedere ongeoorloofde inmenging in persoonlijke pijn en smart vermijden, tenzij overwegingen i.v.m. de persvrijheid zoals onder artikel 1 bepaald, dit noodzakelijk maken."

De Raad voor de Journalistiek bevestigt deze principes, maar vindt het noodzakelijk om ze aan te vullen met een concrete richtlijn over de omgang van de pers met slachtoffers. In vergelijking met enkele tientallen jaren geleden is de invloed van het beeld bij de verslaggeving veel groter geworden. De grotere concurrentie zet journalisten ook aan om indringend op te treden bij het verzamelen van informatie.

Toch moet het duidelijk zijn dat ook andere belangen, zoals het respect voor de privacy en de menselijke waardigheid, steeds mee in rekening moeten worden gebracht en soms zelfs de doorslag kunnen geven bij de beslissing om bepaalde informatie al dan niet te brengen. Elementen die mee in overweging worden genomen, zijn de gevoelens van de slachtoffers en hun omgeving, en ook de mogelijke nadelige gevolgen die de bekendmaking van identiteitsgegevens kan veroorzaken.

EFFECTIEVE LEDEN

- BREWAEYS Eric, *staatsraad raad van state en docent VUB, voorzitter RvdJ*,
- MARTENS Patrick, *journalist Knack, ondervoorzitter van de RvdJ*,
- CEULEERS Jan, *jurist en voorzitter ROB-TV*,
- CHARBON Monique, *ere-eerste substituut procureur des Konings*,
- CRIEL Wim, *verantwoordelijke uitgever Roularta Media Group*,
- DE SMET Luc, *journalist VTM nieuws*,
- DE VINCK Michel, *gedelegeerd bestuurder Photo News*,
- HOOGHE Marc, *docent KULeuven*,
- MAERTENS Hans, *gedelegeerd bestuurder Financieel-economische Tijd*,
- STANDAERT Luc, *journalist Het Belang van Limburg – Gazet van Antwerpen*,
- VAN CLEEMPUT Johan, *secretaris-generaal Unie van de Periodieke pers*,
- VAN CROONENBORCH Jo, *gedelegeerd bestuurder Vlaamse Uitgeversmaatschappij*,
- VAN DE PLAS Armand, *erevoorzitter hof van beroep en erehoogleraar*,
- VAN EMPTEN Dirk, *advocaat en plaatsvervangend vrederechter*,
- VEHENT Veerle, *lerares*,
- VERHOEST Filip, *chef redactie binnenland De Standaard*,
- VERHOOGEN Jos, *free-lance persfotograaf (tot september 2003)*,
- WAUTERS Frans, *bruggepensioneerd journalist (vanaf december 2003)*,
- WEENEN Louis, *free-lance journalist*,

PLAATSVERVANGERS

- ABRAHAMS Josse, *journalist De Morgen (tot september 2003)*,
- ADAMS René, *actief gepensioneerde journalist*,
- BALLIAUW Jan, *journalist VRT-TV*,
- DEPRAETERE Marc, *hoofdredacteur De Bouwkroniek*,
- DE SCHUTTER Bart, *hoogleraar emeritus en voorzitter van het instituut voor Europese studies*,
- DESLE Piet, *hoofdredacteur VMMA radio's*,
- FORDYN Alex, *algemeen directeur Vlaamse Dagbladpers*,
- GOOS Rogier, *jurist Vlaamse Dagbladpers*,
- JACOB Ann, *juriste (van april 2003 tot september 2003)*,
- OOSTERWAAL Jörgen, *hoofdredacteur Humo*,
- PONSAERS Paul, *hoogleraar strafrecht en criminologie universiteit Gent*,
- SANTENS Mieke, *ereraadsheer arbeidshof*,
- SOUBRY Nick, *journalist-cameraman PVS-Productions*,
- VAN BRABANT Piet, *gepensioneerd journalist*,
- VAN DE LOOVERBOSCH Marc, *journalist VRT (vanaf december 2003)*,
- VANDENBOSSCHE Dirk, *verantwoordelijke uitgever Sanoma (tot april 2003)*,
- VAN DE RIJST Steven, *voorzitter UPP en gedelegeerd bestuurder Keesing Publishers*,
- VANDERSTUKKEN Walter, *journalist*,
- VAN POECKE Luc, *hoogleraar departement communicatiewetenschappen K.U.Leuven*,
- VERSCHINGEL Lode, *vakbondssecretaris (vanaf april 2003)*,

WAARNEMEND LID

- HELLEMANS Leo, *hoofdredacteur VRT (vanaf maart 2003)*,

SECRETARIS GENERAAL

- VOETS Flip, *secretaris-generaal*,

ADMINISTRATIEF SECRETARIAAT

- DE WILDE Kristina.

De Raad voor de Journalistiek:
de media worden er beter van.

IPC - Résidence Palace - Wetstraat 155 - 1040 Brussel
Tel. 02/230 27 17 - www.rvdj.be

Verantwoordelijke uitgever : Flip Voets, Wetstraat 155, 1040 Brussel